

BESZÁMOLÓ

A BÉKÉS VÁRMEGYEI ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL

2024. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Magyarország helyi önkormányzatiról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 27. § (1) bekezdése a vármegyei önkormányzatok számára területfejlesztési, vidékfejlesztési valamint koordinációs feladatokat lát el. Természetesen ezen kötelező feladatok mellett az Mötv. 10. § (1) bekezdése alapján a területi önkormányzatok számára is adott a lehetőség önként vállalt feladatok ellátására is.

A kötelező önkormányzati feladatok elsőségének szem előtt tartásával a Békés Vármegyei Önkormányzati Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) egyik jelentős tevékenysége 2024. évben is az önkormányzati feladatokhoz kapcsolódó elnöki döntések és a testületi munka előkészítéséhez, koordinálásához, az elfogadott döntések végrehajtásának szervezéséhez, a Közgyűlés, a bizottságok és a tisztségviselők munkájának támogatásához kapcsolódott.

1. Hivatali struktúra, humánpolitikai helyzet

A Hivatal a feladat- és hatáskörét 2012 februárjától az Önkormányzat tulajdonában álló, Békéscsaba, Árpád sor 18. szám (hrs.: 230) alatti - kivett irodaház, udvar művelési ágú - ingatlanon lévő 824 m² alapterületű irodaépületben gyakorolja.

A Hivatal belső szervezeti tagozódását a Közgyűlés a 80/2023. (IX. 21.) KGY. határozattal elfogadott a Békés Vármegyei Önkormányzati Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatában határozta meg, a szervezeti ábrát e dokumentum 1. melléklete tartalmazza.

A szervezeti egységek az alábbiak:

	Szervezeti egység megnevezése	Létszám
1.	Vármegyei jegyző	1
2.	Titkársági és Jogi Osztály	14
3.	a) Igazgatási Csoport	10
4.	b) Pénzügyi Csoport	4
5.	Területfejlesztési és Területrendezési Osztály	12
6.	a) Területfejlesztési Csoport	7
7.	b) Területrendezési Csoport	5
8.	Összesen (1+2+5):	27

A Titkársági és Jogi Osztály osztályvezetői feladatait az aljegyző, a Területfejlesztési és Területrendezési Osztály élén a jegyző által határozatlan időre kinevezett osztályvezető áll. Az osztályvezetők szakmailag elhatárolt csoportonként szervezik az osztály feladatait.

A foglalkoztatottak jogviszony szerinti megoszlása:

	Jogviszony típusa	Fő
1.	Közszolgálati jogviszony	22
2.	Munkaviszony	5

A Hivatal dolgozóinak nemek szerinti megoszlása:

- nő: 21
- férfi: 6

Az életkor szerinti megoszlás az alábbi:

Életkor	Fő
35 év alatt	1
35-44 év között	11
45-54 év között	13
55 év felett	2

A munkatársak közül 13 fő rendelkezik valamely nyelvből (angol, német, francia) alap, közép vagy felsőfokú nyelvvizsgával.

2024. évben jogviszony létesítésére nem került sor, megszüntetésre 5 fő esetében került sor.

A **humánpolitikai feladatok** ellátása magában foglalja a jogviszony létesítések, megszűnések, a kinevezés módosítások végrehajtása, adatváltozások kezelése, az egyéb foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban állók szerződéseinek, a szociális juttatások igénylésével kapcsolatos eljárások kezelését, szabadságotörvény készítését, szabadságok nyilvántartását, vagyonynyilatkozatok kezelését, mely feladatok végrehajtása közvetlen vármegyei jegyzői irányítással történik.

A feladatok ellátása során folyamatos együttműködés szükséges a Magyar Államkincstár érintett munkavállalóival a munkaügyi feladatok ellátásában. A Magyar Államkincstár által használt központosított illetmény számfejtő rendszer, a KIRA használatával a tisztségviselők és foglalkoztatottak munkából való távollétéről (szabadság, táppénz stb.) a Magyar Államkincstár felé az aktuális jelentés minden esetben határidőben megtörtént.

A közszolgálati tisztviselők továbbképzéséről szóló 273/2012. (IX. 28.) Korm. rendelet alapján a köztisztviselők 2014. évtől kezdődően tanulmányi pontrendszerre épülő továbbképzésen vesznek részt. A négyéves képzési ciklusok alatt meghatározott mennyiségű továbbképzést kötelesek elvégezni a köztisztviselők, melynek keretében a felsőfokú végzettségű köztisztviselők legalább 128, a középfokú végzettségű köztisztviselők legalább 64 pontot kötelesek teljesíteni. A jelenlegi képzési ciklus 2022. január 1-jén kezdődött. Az éves továbbképzési tervben szereplő képzéseket a köztisztviselők folyamatosan, munkaköri feladataikhoz kapcsolódóan teljesítik.

A közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) kötelező jelleggel előírja a köztisztviselők végzettségének megfelelően a közigazgatási alapvizsga, illetve a felsőfokú végzettségük esetén közigazgatási szakvizsga letételét, a törvényben előírt határidőig. 2024. évben nem volt olyan köztisztviselő, akinek alapvizsga kötelezettsége keletkezett, 2 fő nem rendelkezik szakvizsgával, ők 2025. évben tervezik megszerezni azt.

A köztisztviselők munkateljesítményét a munkáltatói jogkör gyakorlója mérlegelési jogkörében eljárva írásban értékeli. A köztisztviselő munkaterületének megfelelően teljesítménykövetelmények kerülnek meghatározásra, amit évente két alkalommal az elvégzett munka figyelembevételével júliusban és januárban teljesítményértékelés követ. A két teljesítményértékelés után a vezető évente egyszer minősíti a köztisztviselő munkáját, ez alapján kerül sor az esetleges eltérések, illetve a személyi bérek meghatározására.

Békés Vármegye Önkormányzata 2024-ban is részt vett a Nemzetgazdasági Minisztérium koordinálása mellett a kormányhivatalok foglalkoztatási főosztályai és a járások hivatalok foglalkoztatási osztályai megvalósításával a „Nyári diákmunka” elnevezésű munkaerő-piaci programban. 2024. év július-augusztus hónapokban összesen 8 fő diákmunkás került foglalkoztatásra. A „Nyári diákmunka” 100%-os támogatási intenzitás mellett volt lehetőségünk napi 4 órában foglalkoztatni a programban részt vevőket, akik főként az irattározási,

adatrögzítési, valamint hivatali adminisztratív feladatainkban segítettek, és betekintést nyerhettek a területfejlesztési feladatkörbe is.

2. Informatikai feladatok, fejlesztések

A Hivatalban 1 fő rendszergazda dolgozik, munkájának köszönhetően az informatikai rendszerek fejlesztésének, üzemeltetésének és dokumentálásának folyamata szabályozott. A Hivatal informatikai rendszerének egészét a hardverek, a szoftverek és a felhasználók, illetve az internet kapcsolódás kontextusában érdemes lehet különválasztani. A hálózat és a hardver tekintetében a rendelkezésre álló eszközök alkalmasak a hivatali feladatok ellátására, azok informatikai támogatására. A szoftverek terén árnyaltabb a kép. Bár szinte minden munkafolyamat lefedhető a Szabad-Szoftverek használatával, bizonyos feladatokhoz a külső partnerek szoftverhasználati gyakorlata miatt szükség lehet Microsoft termékek beszerzésére. Ennek pedig a gyártó üzletpolitikája okán az egyébként rendben működő hardverek cseréje is velejárója lehet. Így az érintett feladatok mértékétől függően több év informatikai keretét igénylő szoftver-hardver csere válhat esedékessé. Az informatikai biztonság és a hatékonyabb munkavégzés kihívásainak való megfelelés érdekében továbbra is szükség van oktatásokra.

Az „Önkormányzati ASP központ felállítása” projekt megvalósítására 2012-ben a Belügyminisztérium (BM), a Magyar Államkincstár (Kincstár), a Kincstári Informatikai Nonprofit Kft. (Kincsinfo), a Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt. (NISZ) és a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség (KIFÜ) konzorciumi együttműködési megállapodást írt alá. A projekt célja a piaci e-közigazgatási megoldásokra és tapasztalatokra építve olyan ASP központ létrehozása a közép-magyarországi régióban, amely egységes és korszerű SOA alapú informatikai megoldások segítségével lehetővé teszi elsősorban a kis- és a közepes önkormányzatok számára a hatékony forrásfelhasználás mellett történő belső működés támogatását és egyes e-közigazgatási szolgáltatások nyújtását.

Kijelölésre került az ASP központ által az önkormányzatok részére biztosítandó induló alkalmazások köre:

- Önkormányzati adórendszer
- Önkormányzati gazdálkodási szakrendszer
- Ingatlanvagyon kataszter szakrendszer
- Ipar és kereskedelmi szakrendszer
- Iratkezelési szakrendszer
- Önkormányzati települési, illetve elektronikus ügyintézési portál rendszer.

A Hivatal a 2019. január 1-től éles üzemben használja ASP szolgáltatást, amely az iratkezelő és a gazdasági rendszer vonatkozásában is központilag biztosított rendszerekhez történő csatlakozást, azok használatát jelenti. Az átállás óta eltelt időszakban napi szinten szükséges használni a Gazdálkodási és az Iratkezelői Önkormányzati települési, illetve elektronikus ügyintézési portál szakrendszereket, eseti jelleggel pedig Ingatlanvagyon kataszter szakrendszert.

3. Ügyiratforgalom

A hivatal az iratkezelési feladatok ellátását – a szervezeti tagozódásnak, valamint az iratforgalomnak megfelelően – központilag szervezett iktatási rendszerben végzi. Az iktatás elektronikusan történik. A hivatalnak címzett iratok érkeztetése, iktatása és azok irattározása, valamint a kimenő levelek postázási feladatainak ellátása a törvényi előírásoknak megfelelően az ASP szakrendszer használatával történik.

A hivatal munkatársainak személyi anyagait az igazgatási csoportvezető pánccsaszekrényben elkülönítetten kezeli és őrzí.

A hatósági statisztikai adatgyűjtés az önkormányzat (közgyűlés, bizottságok, nemzetiségi önkormányzatok), a közgyűlés elnöke és a hivatal teljes ügyiratforgalmára terjed ki, melyet a Kormányhivatal felé kell továbbítani.

A 2024. január 1. és december 31. közötti időszakban az iktatott ügyiratok száma főszámbra mindösszesen 363 db, alszámbra 4385 db volt. Osztályonkénti bontásban a Titkársági- és Jogi Osztály 112 db főszámot és 1747 db alszámot iktatott az alábbi ágazati bontásban:

Ágazat	Főszám	Alszám
Pénzügyek	1	1
Szociális igazgatás	1	7
Közlekedés és hírközlési igazgatás	1	1
Önkormányzati, igazságügyi és rendészeti igazgatás	10	292
Munkaügyi igazgatás, munkavédelem	1	3
Önkormányzati és általános igazgatási ügyek összesen	96	1415
Köznevelési és közművelődésügyi igazgatás	1	12
Honvédelmi, katasztrófavédelmi igazgatás, fegyveres biztonsági őrség	1	16
Mindösszesen:	112	1747

A Területfejlesztési Osztály 251 db főszámot és 2368 alszámot iktatott az alábbi ágazati bontásban:

Ágazat	Főszám	Alszám
Környezetvédelmi, építési ügyek, településrendezés, területrendezés kommunális igazgatás	228	2123
Vízügyi igazgatás	3	38
Kereskedelmi igazgatás, turisztika	1	1
Önkormányzati és általános igazgatási ügyek	17	464
Köznevelési és közművelődésügyi igazgatás	1	11
Honvédelmi, katasztrófavédelmi igazgatás, fegyveres biztonsági őrség	1	1
Mindösszesen:	251	2638

4. Titkársági és Jogi Osztály tevékenysége

A már ismertetett humánpolitikai feladatokon túl ez az osztály látja el a vármegyei közgyűléssel, a bizottságokkal, a tisztségviselők munkájának segítségével, a választások lebonyolításával kapcsolatos előkészítési és végrehajtási feladatokat. Végzi továbbá a területi nemzetiségi önkormányzatokkal kapcsolatos szervezési, előkészítési és végrehajtási feladatokat, ellátja továbbá a Hivatal működésével kapcsolatos teendőket, a pénzügyi és a jogi feladatokat is.

4.1. Vármegyei közgyűléssel és annak bizottságaival kapcsolatos feladatok

Az Mötv. 44. §-a értelmében a Közgyűlés szükség szerint, a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott számú, de évente legalább hat ülést tart. A 2024. évi munkaterv elfogadására a 6/2024. (II. 21.) KGY. határozattal került sor és figyelemmel az általános helyi önkormányzati választásokra, 2024. szeptember 30-ig tartalmazta a tervezett napirendeket.

2024. évben a Közgyűlés 5 munkaterv szerinti és 1 alakuló ülést, 4 rendkívüli ülést és 2 ünnepi vármegyei ülést tartott, ahol 120 döntést hozott az alábbi bontásban:

Közgyűlés ülései		Tárgyalt előterjesztések száma		Döntések száma	
Ülés dátuma	Ülés típusa	Nyílt ülés	Zárt ülés	Rendelet	Határozat
2024.01.10.	rendkívüli	1	0	0	2
2024.02.21.	munkaterv szerinti	12	0	2	13
2024.04.18.	munkaterv szerinti	7	0	0	7
2024.05.16.	munkaterv szerinti	15	1	3	14
2024.06.20.	munkaterv szerinti	7	1	0	11
2024.09.19.	munkaterv szerinti	13	0	1	16
2024.10.07.	alakuló ülés	6	0	0	7
2024.10.17.	rendkívüli	9	0	2	20
2024.11.29.	rendkívüli	11	0	2	11
2024.12.19.	rendkívüli	3	0	0	9
ÖSSZESEN		84	2	10	110

A fentiekén túl két ünnepi közgyűlés megtartására került sor a már kialakított hagyományoknak megfelelően. 2024. március 12-én Eleken került sor a március 15-i nemzeti ünnepi megemlékezésre és az „Elnöki elismerések” átadására. 2024. szeptember 4-én pedig a Vármegyenaphoz kapcsolódó ünnepi közgyűlésen a „Polgárokért” és a „Békés Vármegyéért” kitüntető díjak átadására került sor.

Az SzMSz értelmében a Közgyűlés mellett négy állandó bizottság működik, melyek 2024. évben összesen 34 alkalommal üléseztek az alábbiak szerint:

Bizottság megnevezése	Nyílt ülések száma	Zárt ülések száma	Tárgyalt előterjesztések száma	Határozatok száma
Pénzügyi Bizottság	5	0	17	28
Területfejlesztési Bizottság	8	4	30	64
Társadalmi Kapcsolatok Bizottsága	6	1	27	43
Ügyrendi Bizottság	6	4	26	43
ÖSSZESEN:	25	9	100	178

4.2. Területi nemzetiségi önkormányzatokkal kapcsolatos feladatok

Vármegyénkben 4 területi nemzetiségi önkormányzat működik, Szlovák, Román, Roma és Német Nemzetiségi Önkormányzat, e tekintetben a 2024. évi általános választások nyomán sem történt változás.

A nemzetiségi önkormányzatok üléseit, a tárgyalt napirendjeinek számát, meghozott határozatait az alábbi táblázat tartalmazza:

Nemzetiségi önkormányzat megnevezése	Nyílt ülések száma	Zárt ülések száma	Tárgyalat előterjesztések száma	Határozatok száma
Békés Vármegye Szlovák Önkormányzata	7	3	36	77
Békés Vármegye Roma Nemzetiségi Önkormányzata	4	1	23	53
Békés Vármegye Román Önkormányzat	5	2	30	58
Békés Vármegye Német Nemzetiségi Önkormányzata	5	2	27	60
Összesen	21	8	116	248

A fenti ülésekhez kapcsolódik az előterjesztések elkészítése, illetve a társosztály által készített előterjesztések törvényességi ellenőrzése, az ülések lebonyolítása, a jegyzőkönyvek elkészítése, a hozott döntésekkel kapcsolatos feladatok (határozat-kivonat, Nemzeti Jogszabálytárban végrehajtandó feladatok, TFIK-kel kapcsolatos feladatok).

4.3. Jogi vonatkozású feladatok

Az Osztály feladata az Önkormányzat és az Önkormányzati Hivatal által kötendő szerződések előkészítése, illetve jogi véleményezése, a megkötött szerződések nyilvántartása.

Az Önkormányzat önként vállalt feladata a civil szféra számára támogatások nyújtása, a 2024. évben még a 4/2015. (II. 13.) önkormányzati rendelet alapján. A civil szféra számára nyújtott támogatásokról önálló beszámoló készül a Közgyűlés számára, így e beszámoló keretében csak néhány tájékoztató adat kerül bemutatásra:

Hatáskör gyakorló	Támogatási kérelmek száma	Támogatási szerződések száma	Elutasító határozatok száma
Közgyűlés	17	17	0
Társadalmi Kapcsolatok Bizottsága	69	64	5
Elnök	12	12	0
Összesen	98	93	5

Az Osztály feladatát képezi a támogatási kérelmek döntésre való előkészítése, a támogatási szerződések elkészítése, a támogatások folyósítása, majd az elszámolás keretében a szakmai és pénzügyi beszámoló ellenőrzése.

Szintén jogi feladat a közbeszerzések lebonyolításában való közreműködés. 2024. évben eljárás nem került lefolytatásra, így ezen a területen feladat nem keletkezett.

Az Osztály látja el a Békés Megyei Önkormányzat által nyújtott munkáltatói kölcsönök befizetésével kapcsolatos jelzálogjog törlésekkel és a be nem fizetett összegekkel kapcsolatos behajtási eljárásokkal kapcsolatos feladatokat, továbbá a hivatalos szervek által küldött megkeresésekre adandó válaszok előkészítésével kapcsolatos feladatokat.

4.4. Választással kapcsolatos feladatok

Az Osztály feladatai közé tartozik a választási eljárásokkal kapcsolatos feladatok ellátása, melynek keretében 2024. évben a közös eljárásban lebonyolított európai parlamenti képviselők,

polgármesterek és helyi önkormányzati képviselők, valamint nemzetiségi önkormányzati képviselők választása jelentett jelentős feladatot.

A Területi Választási Iroda végezte a vármegyei választásokkal kapcsolatban az operatív feladatokat, míg a szükséges döntéseket a Területi Választási Bizottság hozta meg. Ennek keretében:

- előkészített választási bizottsági ülések száma: 23,
- döntés jelölő szervezet nyilvántartásba vételéről: 25,
- döntés vármegyei lista nyilvántartásba vételéről: 14,
- döntés vármegyei listák sorsolása tárgyában: 3,
- döntés bírság kiszabása tárgyában: 4,
- szavazólap imprimálás: 5,
- döntés jogorvoslatok tárgyában: 21,
- eredmény-megállapítás: 5.

A fentiekén túl a feladathoz kapcsolódóan a helyi választási irodák tevékenységének felügyelete, kapcsolattartás, jogi segítségnyújtás, adatszolgáltatás jelentett számos teendőt.

4.5. Pénzügyi csoport feladatai

A csoport feladatkörei ellátásának jogszabályi alapjait az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Áht.), ennek végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet, az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I.11.) Korm. rendelet, valamint a 2000. évi C. törvény (Számviteli tv.) adja meg.

A Békés Vármegyei Önkormányzati Hivatal, mint költségvetési szerv a fenti jogszabályok által meghatározott feladatokat látja el a pénzügyi csoport munkatársain keresztül, melyek a következők:

- az Önkormányzat gazdálkodási feladatai,
- az Önkormányzati Hivatal gazdálkodási feladatai,
- a Nemzetiségi Önkormányzatok (német, roma, román, szlovák) gazdálkodási feladatai,
- a Békés Vármegyei Aktivitás Nonprofit Kft. (továbbiakban Aktivitás Kft.) gazdálkodási feladatai.

A felsorolás összesen 7, jól elkülöníthető jogalany és egyben adóalany gazdálkodó szervezet gazdálkodási feladatainak ellátását jelenti.

A gazdálkodási feladatok keretét a költségvetési tervezés, a végrehajtás és a beszámolás ciklikusan ismétlődő feladatai adják. Valamennyi felsorolt gazdálkodó szerv esetében a gazdasági események könyvelése, adatszolgáltatások és évközi jelentések megküldése az Államkincstárnak, év végi beszámolók elkészítése adja a feladatok nagy részét.

2024. évben a pénzügyi-számviteli feladatok ellátása (kivéve az Aktivitás Kft-t) az önkormányzati ASP Gazdálkodási Szakrendszer elnevezésű internet alapú könyvelési programmal történt. Az Aktivitás Kft. könyvelése az RLB elnevezésű programban történik.

Az ASP KASZPER programmal történik a bevételek és kiadások pénzügyi feldolgozása, benne a beérkező számlák érkeztetése, utalványrendeletek elkészítése, utalások előkészítése, számlázás a bérlők részére, analitikus nyilvántartások vezetése a vevőkről, szállítókról. A programban történik a házipénztárak vezetése, egyeztetése, a főkönyvi könyvelés, a költségvetési beszámoló egyes mérlegsorainak alátámasztása. Fontos feladat a folyó beruházások, felújítások, tárgyi eszközök, kölcsönök (régli lakásvásárlási kölcsön) analitikus nyilvántartásának vezetése, egyeztetése.

Statistikai adatok önkormányzati szinten + nemzetiségi önkormányzatok (db):

- Bejövő számla: 883
- Kimenő számla: 27
- Egyéb bizonylat: 2 178
- Utalványrendelet: 3 837
- Pénztári forgalom: 323
- Kontírozás követel oldalon: 22 096
- Kontírozás tartozik oldalon: 23 929
- Szerződések: 1 035

A csoport feladata az adóbevallások (Áfa, rehabilitációs hozzájárulás, cégautó adó) elkészítése, beruházás statisztika (negyedéves, éves) összeállítása, elektronikus úton történő megküldése.

Kiemelt feladat az Európai Unió és hazai finanszírozású pályázatok pénzügyi-számviteli feladatainak ellátása, amely magában foglalja a megkötött kötelezettségvállalások (szerződések, megrendelések) rögzítését, a beérkező számlák igazoltatását, utalás előkészítését (utalványrendelet készítése, érvényesítése, ellenjegyzése, utalványozása, könyvelése), valamint a számlák kifizetését az Államkincstárnál megnyitott elkülönített bankszámlákról.

A csoport feladata az állami támogatás felhasználásának alátámasztása, az év végi beszámolóban történő elszámolása. Az Államkincstár a 2023. évi állami támogatás elszámolásának megalapozottságát, felhasználásának jogszerűségét hatósági ellenőrzés - dokumentum alapú felülvizsgálat formájában elvégezte. Ennek során az Önkormányzat 2023. évi elszámolásában foglalt adatokhoz képest eltérést nem állapított meg.

TöbblETFeladatot jelentett a 2024. június 09-én megtartott az Európai Parlament tagjai, a helyi önkormányzati képviselők és a polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők közös eljárásban lebonyolított általános választás elszámolásához kapcsolódóan végzett ellenőrzése. Ennek során 45 helyi választási iroda 75 települése vonatkozásában történt ellenőrzés. A feladatot a TVI pénzügyi ellenőrzésre kijelölt tagjai határidőre elvégezték.

4.6. Egyéb feladatok

Az Osztály a Közgyűlés és a Hivatal működésével kapcsolatos feladatokon túl Békés Vármegye Önkormányzata 100%-os tulajdonában lévő Békés Megyei Vállalkozási és Fejlesztési Nonprofit Kft. és a Békés Megyei Aktivitás Nonprofit Kft. működésével kapcsolatos kiegészítő feladatokat végez.

Az Osztály részt vállal továbbá a Békés Megyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működésével kapcsolatos feladatokban is. A Fórum 2003-ban a megyei önkormányzat kezdeményezésére alakult, mára közel harminc szervezetből álló tagsággal rendelkezik. Társadalmi elnöke a Békés Vármegye Önkormányzatának alelnöke. A Fórum évente legalább négy ülést tart, ezen felül több olyan rendezvényt szervez, ahol szakértők által tartott előadásokkal próbálja felhívni a figyelmet a kábítószer problémára. Működési forrását az Emberi Erőforrások Minisztériuma által minden évben megjelentett „Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok működési feltételeinek biztosítására” elnevezésű pályázati forrás jelenti. Az Osztály részt vesz az előbbi pályázat benyújtásával, illetve elszámolásával kapcsolatos, továbbá a Fórum üléseinek, rendezvényeinek megszervezésével kapcsolatos feladatokban.

4.7. Kommunikációs feladatok

A Hivatalban 1 fő kommunikációs referens dolgozik, aki 2024. évben ellátta az Önkormányzat mindennemű marketingkommunikációs feladatait.

A médiafelületekkel való együttműködés keretében, 31 helyen: települési lapokban, megyei televíziókban, online felületeken, rádiókban jelennek meg rendszeresen a vármegyei önkormányzat hírei, történései, a lezajlott közgyűlésekről szóló összefoglalók. Ezen híradások természetesen a BVÖ honlapján is nyomon követhetők.

Az egyik legnagyobb közösségi oldalon saját profillal is rendelkezik az Önkormányzat, amelyen hetente több alkalommal jelennek meg fotókkal ellátott bejegyzések olyan eseményekről és történésekről, amelyek a vármegye településein élők számára lehetnek fontosak.

5. Területfejlesztési és Területrendezési Osztály

A beszámoló ezen része a 37/2010. (II. 26.) Korm. rendelet 7. § d) pontjában foglaltak figyelembe vételével készült.

I. Vármegyei szintű területfejlesztés keretében végzett programmonitoring tevékenység

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 27. §-a értelmében a vármegyei önkormányzatok területi önkormányzatként területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat látnak el, így a Békés Vármegyei Önkormányzat hatáskört és eszközt kapott a 2014-2020-as, valamint a 2021-2027-es európai uniós programozási ciklusra vonatkozóan a legfontosabb vármegyei területfejlesztési célok megvalósításához.

A területfejlesztésről szóló 2023. évi CII. törvény 10. § (2) bekezdése a) pont szerint a vármegyei önkormányzat nyomon követi és értékeli a vármegyei területfejlesztési koncepció és a vármegyei területfejlesztési programok végrehajtását.

I. /1. A 2014-20 közötti európai uniós források tervezése, a program végrehajtása

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 11. § ag) pontja alapján a területi szempontú operatív program megalapozása érdekében integrált területi programot készít és részt vesz annak végrehajtásában. A 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 19. pontja alapján a területi szereplő kidolgozza az ITP szintű kiválasztási kritériumokat, figyelembe véve az operatív programban és az e rendeletben meghatározott horizontális követelményeket. A kiválasztási kritériumok alapján összeállítja az ITP-t és kezdeményezheti annak módosítását; véleményezi az irányító hatóság által megküldött felhívást és megadja a területi szempontú értékelési szempontokat. A rendeletben meghatározott esetben szavazati joggal részt vesz a döntés-előkészítő bizottság ülésén, vagy e rendeletben meghatározott esetben a területi szempontú értékelési szempontokat értékeli és az irányító hatóság elé terjeszti; adatot szolgáltat az irányító hatóság részére az éves fejlesztési keret összeállításához; végrehajtja az ITP-t, amelynek keretében a kedvezményezettekől és az irányító hatóságtól a támogatott projektekről adatszolgáltatást kérhet; részt vehet a projektfejlesztésben és a kedvezményezett kérelmére a projektmenedzsment tevékenységek ellátásában.

Felhívások előkészítése, véleményezése

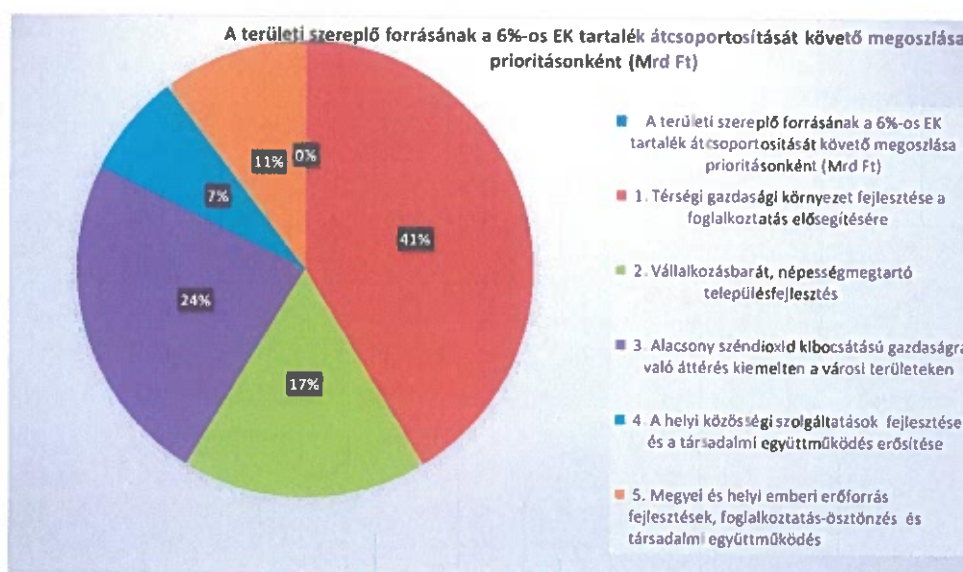
A TOP különböző intézkedéseinek felhívásait az Irányító Hatóság készítette elő a területi szereplők észrevételei és a szaktárcák koncepciója alapján. Az így kialakított felhívások újbóli egyeztetés céljából megküldésre kerültek a területi szereplőknek.

2024-ban a TOP keretében új felhívás már nem került meghirdetésre.

Intézkedések és forráskeretek

A Békés vármegyei ITP teljes 7 éves forráskerete „A 2014–2020 közötti programozási időszakban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program tervezésének egyes szempontjairól, valamint az operatív programhoz tartozó vármegyék önkormányzatai és a megyei jogú városok önkormányzatai tervezési jogkörébe utalt források megoszlásáról” szóló 1702/2014. (XII. 3.) Korm. határozat 2. melléklete értelmében 57,94 milliárd forint európai uniós támogatás hazai társfinanszírozással együtt.

2019 márciusában a TOP Irányító Hatósága elkészítette a vármegyék aktuális forráskimutatását, mely az eredményességmérési keret átcsoportosításán túl már figyelembe vette a prioritások maradványösszegeit és a bekövetkezett árfolyamváltozást tekintettel arra, hogy a 2014-2020 közötti programozási időszakra vonatkozó indikatív támogatási keretösszegekről szóló 1135/2019. (III. 18.) Korm. határozatban elfogadásra került a TOP 1-7. prioritásainak árfolyamváltozással módosított indikatív támogatási keretösszege, amelynek következtében a TOP hét éves kerete 1231,37 milliárd forint keretösszegekről 1266,60 milliárd forint keretösszegegre emelkedett. Ezzel összefüggésben a Békés vármegyei ITP 7 éves forráskeretét az Irányító Hatóság kiegészítette 5,162 Mrd Ft-tal.

Forrás: ITP 2014-2020 2.6

A forráskerethez 3 felhívás esetén további hazai forrásokat rendeltek. A TOP-2.1.3-16 „Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések” c. felhívásán keresztül került biztosításra az eredetileg Magyar Falvak Program keretében tervezett csapadékvíz-elvezetési pályázati lehetőség az 5000 fő lakosság számot meg nem haladó települések részére. A csapadékvíz-elvezető rendszerek kialakítása és rekonstrukciója céljából Békés megyében 1,5 milliárd Ft összegű forrás került meghirdetésre, ezzel hozzájárulva a Magyar Falu Program célkitűzéseéhez. A Kormány Családvédelmi Akciótervben megfogalmazott célkitűzéseivel összhangban a vármegye számára 2,840 milliárd forint további TOP többletforrás került biztosításra kifejezetten bölcsődei férőhelyek létesítése céljából tekintettel arra, hogy a vármegyei önkormányzat eltökélt szándéka, hogy valamennyi rendelkezésére álló eszközzel elősegítse a megyét jellemző demográfiai folyamatok kedvező irányba fordítását. Mivel Békés Vármegye Integrált Területi programja szorosan kapcsolódik a Kormány azon fejlesztési céljához, melyről a 1731/2018. (XII. 18.) Korm. határozatban döntött. Ebben a kerékpározás növekvő népszerűségére és fenntarthatósági, klímavédelmi, turisztikai, nemzetgazdasági, továbbá egészségügyi szempontokra tekintettel támogatja a kiemelt kerékpáros útvonalhálózat fejlesztését, s ennek érdekében gondoskodik a kiemelt kerékpáros projektek finanszírozásáról a 2019–2021. évek közötti időszakban. A „TOP-3.1.1 Fenntartható települési

közlekedésfejlesztés" című intézkedésen 2,020 milliárd forint nagyságú többletforrás felhasználása nyílt lehetőség kiemelt eljárásrendben.

TOP prioritások	1. Társulási gazdasági környezeti fejlesztés és a foglalkoztatási előnyösítés				2. Vállalkozási és vállalkozási környezet megújítása	3. Alkalmi munkaadók és vállalkozások gazdasági növekedésének támogatása	4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése	5. Társulási és helyi szintű köznevelési és szociális szolgáltatások fejlesztése					
TOP prioritások leírása	1.1. Helyi gazdasági környezet fejlesztése	1.2. Társadalmi és társadalmi környezet megújítása	1.3. A gazdasági környezet és a munkaerő mobilitás biztosítása	1.4. A foglalkoztatás elősegítése és az ösztönzés biztosítása	2.1. Gazdasági környezet megújítása	3.1. Fenntartható települési környezet fejlesztése	3.2. Önkormányzatok önkormányzatok közötti együttműködésének elősegítése	4.1. Egyszemélyes vállalkozások támogatása	4.2. A szociális szolgáltatások fejlesztése	4.3. Lakossági körökben történő szolgáltatások fejlesztése	5.1. Foglalkoztatás, önkormányzatok közötti együttműködés	5.2. A társadalmi és társadalmi környezet megújítása	5.3. Helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése
Pénzügyi támogatás	EFPA	EFPA	EFPA	EFPA	EFPA	EFPA	EFPA	EFPA	EFPA	EFPA	EFPA	EFPA	EFPA
1629/2016. (VI. 5.) Korm. határozat alapján	8 296	5 175	3 336	4 579	10 722	5 461	9 130	1 360	1 360	1 461	4 706	0 026	1 076
1629/2016. (VI. 5.) Korm. határozat alapján	8 892	5 771	4 305	4 956	10 076	5 133	8 573	1 466	1 166	1 560	4 426	0 598	1 070
1629/2016. (VI. 5.) Korm. határozat alapján					1 500								
1629/2016. (VI. 5.) Korm. határozat alapján				2 840									
1629/2016. (VI. 5.) Korm. határozat alapján						2 000							

Az ITP forrásallokációja hazai forrásokkal
Forrás: ITP 2014-2020 2.6

Döntés-előkészítő bizottság

A területi kiválasztási rendszerben meghirdetett felhívásokra beérkező támogatási kérelmek elbírálása érdekében döntés-előkészítőbizottságot (DEB) hozott létre a TOP Irányító Hatósága, amiben a vármegyei szintnek a támogathatóságról a projektek területi szempontok szerint történő értékelésével kellett döntenie, ezt egészítette ki a független, állami projektértékelők szakmai szempontú értékelése.

2024-ban a TOP keretében új támogatói döntés nem született.

Forrásfelhasználás vizsgálata

a.) A forráslekötés időbeli áttekintése

A TOP felhívások 2016. februártól több szakaszban kerültek meghirdetésre a pályázatiírói és tervezői kapacitások tervezhetősége érdekében. Az első benyújtási időszakot 2017-ben követte még 2 hullám. Ennél később azon felhívások kerültek csak meghirdetésre, ahol forrás-ráemelés történt vagy kedvezményezett kérelem indokolta.

Prioritás	Irányzatok	Irányzatok előirányzott összege	2016				2017				2018				2019			
			1. név	2. név	3. név	4. név	1. név	2. név	3. név	4. név	1. név	2. név	3. név	4. név	1. név	2. név	3. név	4. név
1. Társadalmi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás növelésénél	1.1. Helyi gazdasági környezet fejlesztése	8,882			4,500		2,996		1,386									
	1.2. Társadalmi és környezeti megújulás fejlesztése	5,771			3,355		2,416											
	1.3. A gazdasági fejlődés és a munkahelyteremtés ösztönzése	4,305			4,305													
	1.4. A foglalkoztatás növelése és az erőforrások hatékonyabb kihasználása	4,856			2,600		1,000		1,256						0,1			
2. Városi közlekedési, közlekedési infrastruktúra fejlesztése	2.1. Közlekedési infrastruktúra fejlesztése	10,078			5,000		0,970		4,108									
	2.2. Fenntartási és fejlesztési kiadások	5,133			2,500		1,950		0,683									
3. Alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felépítése	3.1. Önkormányzati és vállalkozási tevékenység támogatása	8,573			4,570		2,100		1,903									
	3.2. Alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felépítése	1,466			1,466													
4. A helyi közösségi gazdaság fejlesztése és a munkahelyteremtés	4.1. A gazdasági fejlődés és a munkahelyteremtés	1,166			1,166													
	4.2. A gazdasági fejlődés és a munkahelyteremtés	1,580			1,580													
5. Megújuló energiák használatának előmozdítása	5.1. Megújuló energiák használatának előmozdítása	4,426			4,426													
	5.2. A megújuló energiák használatának előmozdítása	0,588			0,588													
6. Helyi gazdasági programok megvalósítása	6.1. Helyi gazdasági programok megvalósítása	1,010			1,010													
	6.2. Helyi gazdasági programok megvalósítása																	

Az ITP forráslekötésének tervezett üteme
Forrás: ITP 2014-2020 2.6

A támogatói döntések megszületéséig hosszú idő telt el, ugyanis a projektek 65,19%-ában 2017-ben született csak döntés. A folyamatot az intézményrendszer álláspontja szerint a nem megfelelően előkészített pályázatok és az állami értékelők leterheltsége nyújtotta el.

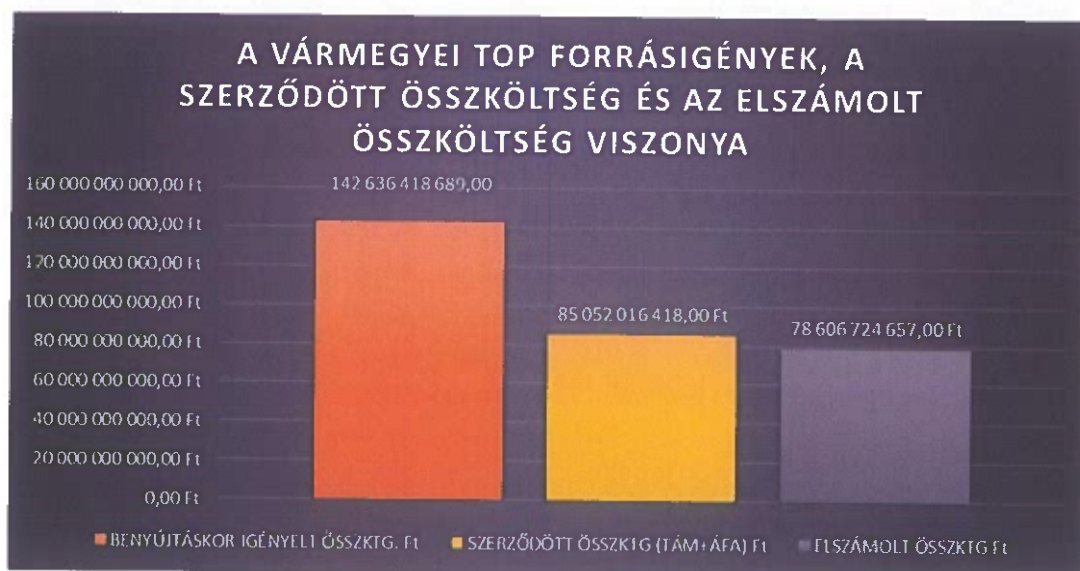

Forrás: saját szerkesztés

Megfigyelhető, hogy a ciklus 4. évében tapasztalt első nagy döntési hullámot a ciklus 5. és 7. évében követte még két jelentősebb összegű döntési kör cc. 13 Mrd Ft-ot érintő szerződéskötéssel.

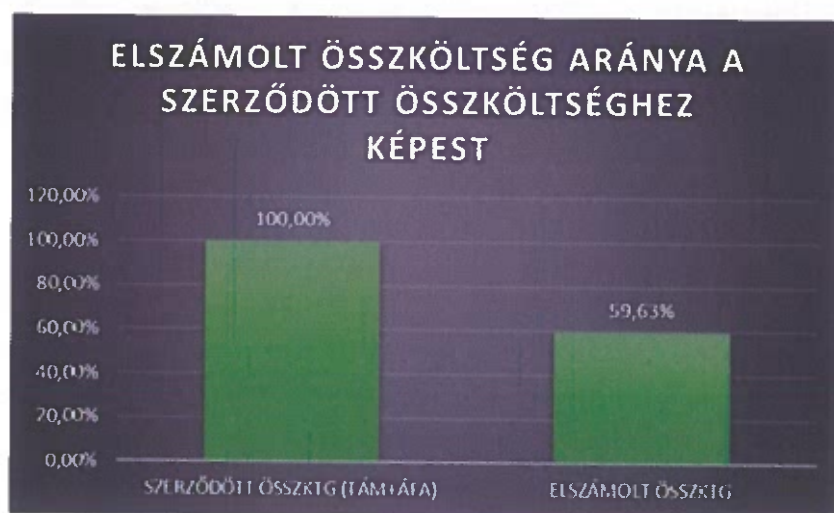
b.) A szerződött támogatások és a kifizetett támogatások viszonya

2024. december 31-ig a leszerződött támogatások összegének 92,4%-a került elszámolásra. A ciklus elszámolási késedelme vélhetően több okra vezethető vissza, melyek közül kiemelkedik a kései, jelentős volumenű szerződéskötés, a COVID-19 világjárvány hatására a pályázatok megvalósítása során tapasztalt fennakadások, a 2021-2022. évben kulmináló építőipari áremelkedések és az elhúzódó hatósági eljárások voltak.

Forrás: saját szerkesztés

Az áremelkedések okozta elhúzódó megvalósítás nem érintette azonos mértékben a pályázatokat. Elsődlegesen azon komplex felépítésű, közbeszerzéssel érintett infrastrukturális fejlesztéseknél látható a késedelem, ahol a kivitelezés 2020 után kezdődött el.

Forrás: saját szerkesztés

c.) A forrásfelhasználás időbeli előrehaladása

A benyújtott és támogatói döntéssel rendelkező projektek megvalósítása 2017-ben kezdődött, ebben az évben 7 db projekt zárt sikeres megvalósítással 0,1 Mrd Ft támogatási összeg felhasználásával, majd évről évre növekedett a befejezett projektek száma Békés megyében, így 2018-ban 62 db pályázat 3,5 Mrd Ft, 2019-ben már 37 db pályázati fejlesztés valósult meg 10,82 Mrd Ft-nyi támogatás felhasználásával. A 2020.év a járványhelyzet miatt visszaesést mutat a forrásfelhasználás terén, ami jórészt a munkafolyamatok felfüggesztésével volt magyarázható. Ekkor 56 db pályázat zárt 7,86 Mrd Ft vármegyei keret felhasználásával. 2021-ben a projektek megvalósítását a járványhelyzetet követő bizonytalanság és áremelkedés határozta meg országszerte. Ebben az évben megyénkben 26 db projektet fejeztek be 21,2 Mrd Ft elszámolásával. 2022-ben 20,62 Mrd Ft-nyi támogatási összegből 106 db pályázat valósult meg eredményesen. 2023-ban 58 db projekt záródott le 19 702 962 597,00 Ft támogatás elszámolásával, ezzel 2021 után a második legeredményesebb évet zártuk.

2023.májusig összesen 307 db projekt zárult sikeresen 40,5 Mrd Ft támogatási összeg elszámolásával és további 62 db 12,9 Mrd Ft össztámogatású pályázat kezdi meg a projektzárás folyamatát. 2023.december 31-ig 438 db pályázat összesen 55,4 Mrd Ft költséget számolt el. 2024-ben nem kezelt a nyilvántartás projektzárást. A program hivatalos zárása 2025.júniusban várható, a számadatok addig még változhatnak.

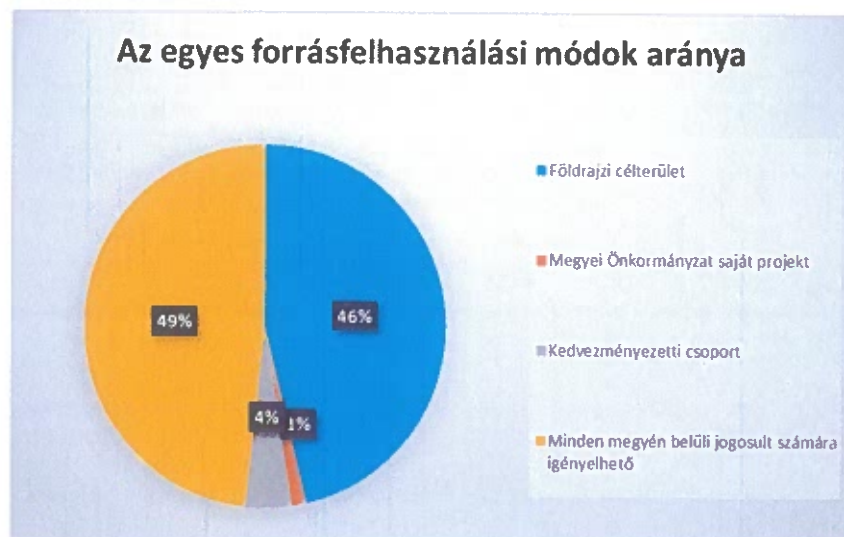

Forrás: saját szerkesztés

d.) A támogatások térbeliségének vizsgálata várostérség, ill. települési szinten

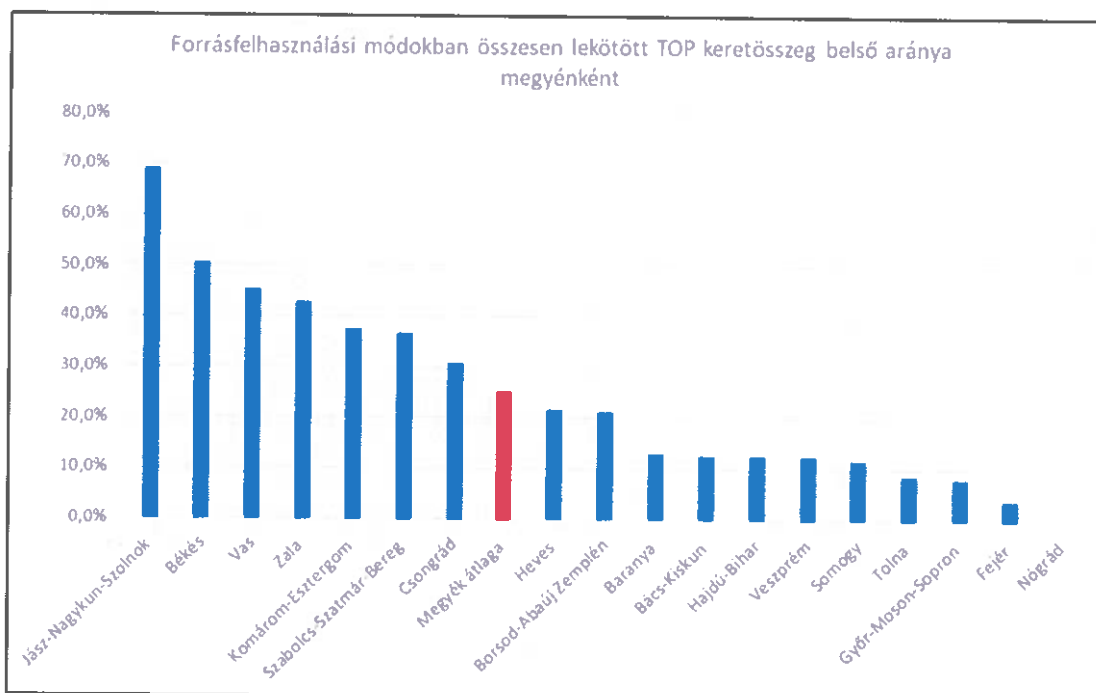
A forrásfelhasználási módok használatának intenzitása

A Békés vármegyei ITP-ben már a 2014-202-as időszakban is intenzív volt a **forrásfelhasználási módok használata**. A teljes keretösszeg 51%-át földrajzi célterületekre és kiemelt kedvezményezettekre terveztük le: 46%-ot földrajzi célterületek típusú, 4%-ot kedvezményezetti csoport forrásfelhasználási módra, további 1 %-ot a vármegyei önkormányzat saját projektjeire.

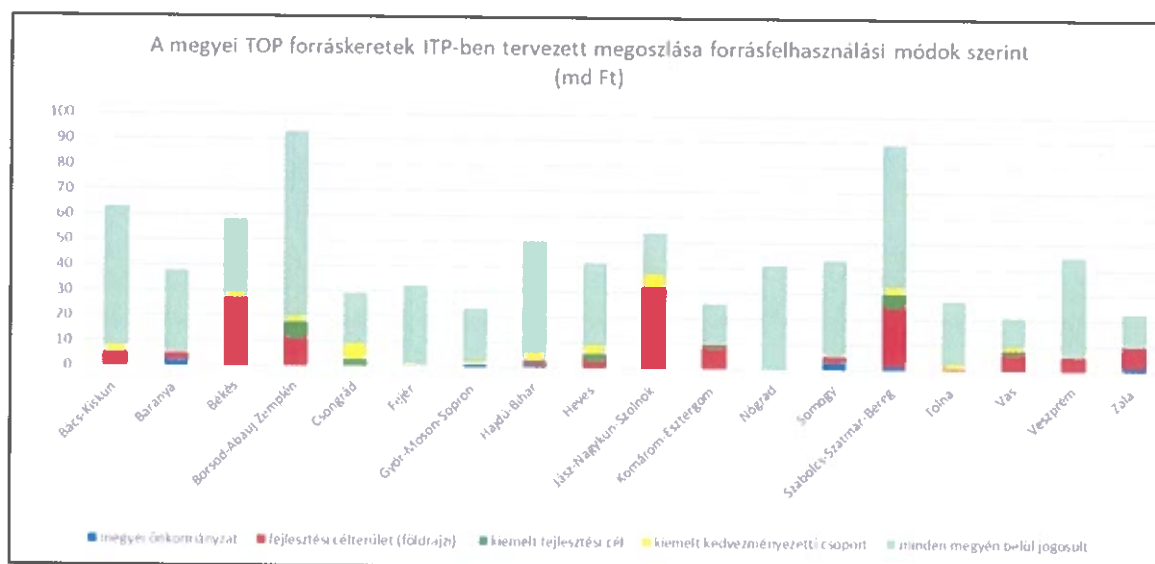
Forrás: ITP 2014-2020 2.6

„Az integrált területi programok értékelése” című, 2019-ben készült kutatás vizsgálatai alapján a forrásfelhasználási módokban lekötött keretösszeg vármegyei átlaga 25% körül volt. A Békés vármegyei 51%-os arány az országban a második legjobbnak számított, tehát élen jártunk az eszköz használatában. Látható, hogy a megyék közel fele csak nagyon alacsony intenzitással vagy egyáltalán nem élt a területi differenciálás említett módszerével.

Forrás: Az integrált területi programok értékelése (2019)

A kutatás az eszköz használatán belül továbbá vizsgálta az egyes forrásfelhasználási módok nagyságrendjét is. Megállapította, hogy a földrajzi célterület típus volt a legáltalánosabban és legnagyobb arányban alkalmazott lehatárolási típus, ezt a kiemelt kedvezményezett csoport, majd a kiemelt fejlesztési cél követte.

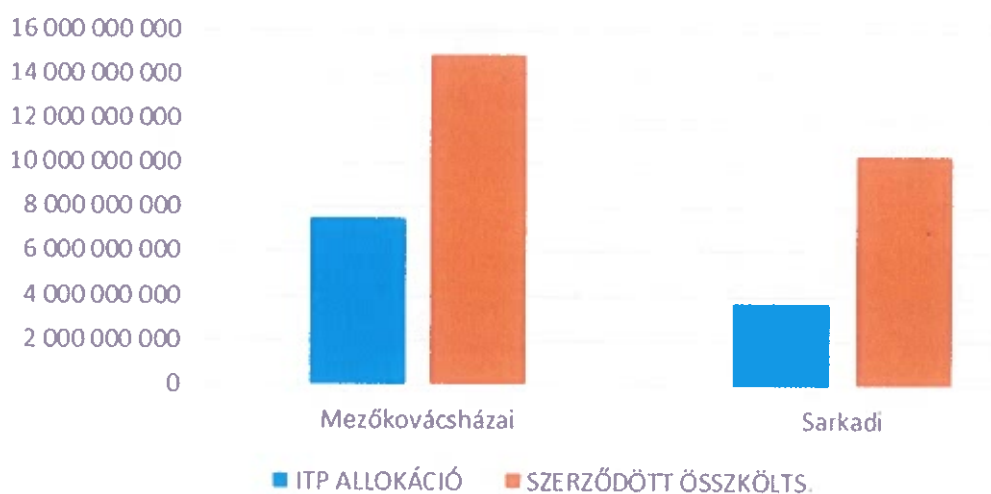

Forrás: Az integrált területi programok értékelése (2019)

A leszakadó járások TOP szerződött forrásainak statisztikája

Békés megyében a földrajzi célterület forrásfelhasználási módot az időszak elején a komplex programmal fejlesztendő járások stratégiák mentén történő fejlesztése érdekében alkalmaztuk, figyelembe véve azok lakosságszámát is. A Mezőkovácsházi járás települései számára 7,53 Mrd Ft, a Sarkadi járás települései számára 3,68 Mrd Ft forráskeret került elhatárolásra. Az allokációhoz képest a kiemelten kezelt járások szerződött összköltségei alapján jelentős túligénylést és túlszerződést tapasztaltunk: a Mezőkovácsházi járás 197%-kal, a Sarkadi járás 283%-kal nagyobb összegben valósíthatott meg pályázatokat az eredeti keretösszegükhöz viszonyítva. Ennek lehetőségét a „Minden megyén belüli jogosult számára igényelhető” forrásfelhasználási mód tette lehetővé azzal, hogy ezen járásokból a lehatároláson felül is nyújthattak és nyújtottak be támogatási kérelmeket a jogosultak.

LHH JÁRÁSOK KERETE ÉS SZERZÖDÖTT ÖSSZKÖLTSÉGE (FT)

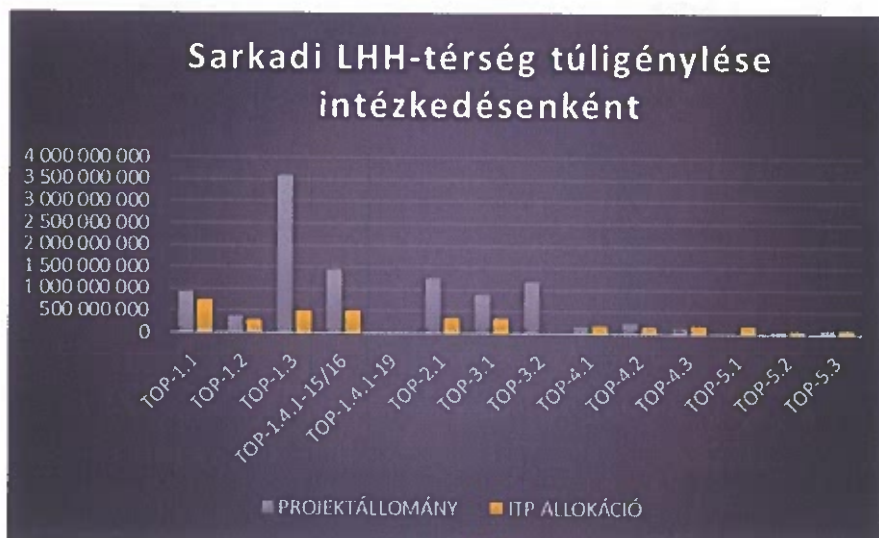
Forrás: saját szerkesztés

A keretösszegeken felüli pályázással a 2 leghátrányosabb helyzetű járás eltérő tématerületeken élt. A Mezőkovácsházi járás településeinek szerződött állománya a 3.1. „Fenntartható települési környezetfejlesztés” intézkedés esetén haladta meg legnagyobb arányban és abszolút értelemben is a számukra elhatárolt keretösszeget, de jelentősnek mondható az 1.1. „Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése” és az 1.4. „A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével” intézkedéseken tapasztalt túlszerződés is.

Forrás: saját szerkesztés

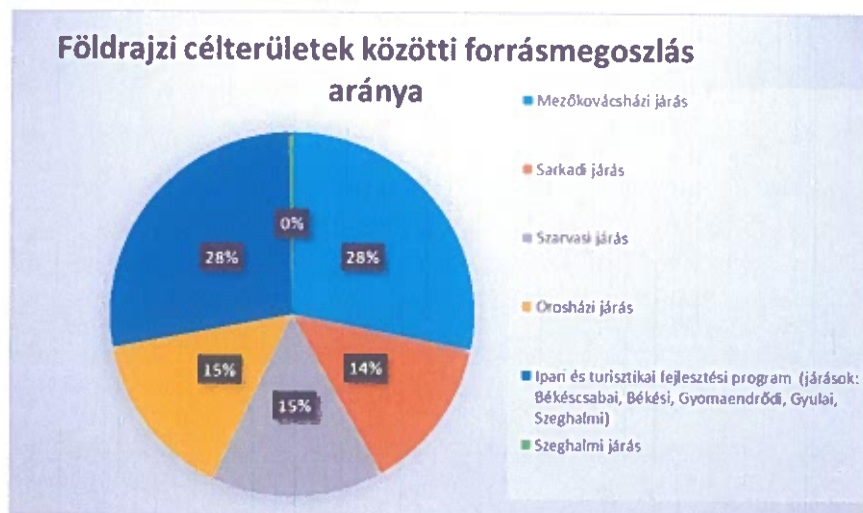
A Sarkadi járásnál az 1.3. „A gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés” keretfelhasználása ugrik ki látványosan.

Forrás: saját szerkesztés

A gazdaságilag fejlettebb térségek kezelése

A 2014-2020-as fejlesztési ciklusban előrehaladva egyre bátrabban alkalmaztuk a földrajzi lehatárolás eszközét. 2016-ban a gazdasági növekedés célratartó programjaként a vármegye két gazdaságilag legfejlettebb járására – az Orosházi-, és Szarvasi számára került külön-külön önálló 4,00 - 4,00 milliárd forint elkülönítésre, majd az ipari -, és turisztikai potenciált növelő fejlesztési programra került 7,304 milliárd forint elkülönítésre a Békéscsabai (MJV nélkül), a Békési, a Gyomaendrődi, a Gyulai és a Szeghalmi járások javára.

Forrás: ITP 2014-2020 2.6

Az említett járások települései tehát a lehatárolásokat követően szintén csak járáson belül versengtek egymással, így hatékonyabbá téve a vármegyei és várostérségi célok teljesülését. A támogatott projektek összköltségeinek területi összehasonlításakor látható, hogy az ipari és turisztikai fejlesztési program keretében kimagasló mértékben hasznosult támogatás a Gyulai járásban, míg a gazdasági növekedés célra tartó programja érdekében az Orosházi és Szarvasi járásokban hasonló arányban kötöttek szerződéseket.

Forrás: saját szerkesztés

Az ITP-ben vállalt vármegyei eredményindikátorok teljesülésének vizsgálata

A vármegyei ITP-ben a megyéknek a megítélt forrásokhoz mérten eredményindikátorokat kellett vállalnia, melynek időközi mérésére az Irányító Hatóság részéről 2018. év végén került sor. A Békés vármegyei indikátórvállalások állásáról az Irányító Hatóság 2024.12.31.-i adatai alapján készítettünk kimutatást.

A „*Fejlesztett, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma*” indikátor Békés vármegye által teljesítendő 2023. évi célértéke 852 db férőhely. A települések által 2024. decemberig teljesített indikátor 693 fős értéke elmaradt az előzetesen vállaltaktól (annak csupán 72%-át éri el), melynek legfőbb oka, hogy a TOP-1.4.1-15 és TOP-1.4.1-16 számú felhívások esetében a fő cél új bölcsődei férőhelyek kialakítása, fejlesztése lett volna, azonban a megkötött Támogatási Szerződések jelentősebb része óvodák felújítására, bővítésére fókuszált. Az indikátor teljesülését segítette elő a 2840 millió Ft keretösszeggel 2019. évben megjelentetett TOP-1.4.1-19 számú felhívás, mely már kizárólag a bölcsődei férőhelyek fejlesztésére került meghirdetésre. A későbbi benyújtások miatt 18 db projekt még 2022-ben is megvalósítás alatt volt. A szerződéses állomány szerinti vállalási érték 81%-os teljesülést ígér, de a célérték teljes mértékű elérésére a 3 szakaszos meghirdetés ellenére sem számíthatunk.

A „*Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek*” indikátor 2023. évi 95 128,32 m² –es célértékéhez viszonyítva 449%-os teljesítésénél tart a program 2024-ben. Mivel a szerződéses állomány szerinti vállalási érték 144 934,86 m², így valószínűsíthető, hogy a vármegyei teljesített indikátor érték messze meg fogja haladni a célértéket.

A „*Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza*” a 2023. évi 48,25 km-es célértékhez viszonyítva 2024 végén a megvalósítás 110%-on állt. Mivel vármegyei szinten a szerződéses állomány szerinti vállalási érték 63,77 km, várható, hogy a vármegyei teljesített indikátor 132%-os teljesülésig is feljavulhat.

Az „*Üvegházhatású gázok becsült éves csökkenése*” indikátor 2023. évi célértéke megvalósításában a 2023 év végi adatok alapján 96%-on álltunk. A ciklus hátralévő részében várható, hogy az elért indikátor érték még növekedni fog annak ellenére, hogy a releváns projektek esetén a napelemes fejlesztések hálózatra csatlakozása 2022-ben akadályba ütközött.

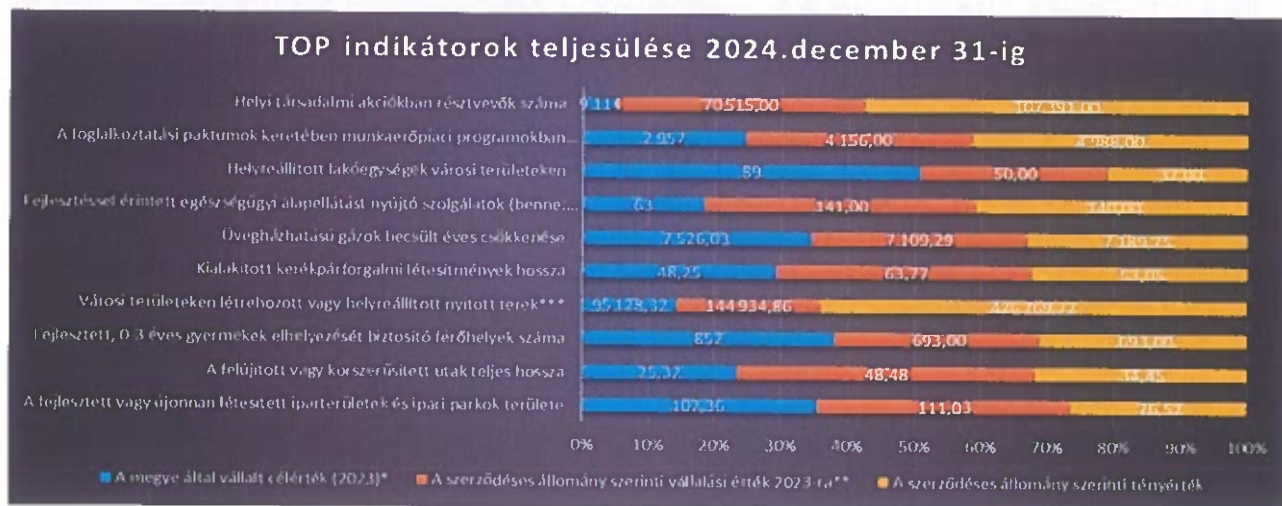
A szerződéses állomány szerinti vállalási érték ennél az indikátornál 7109,29 tonna CO₂ egyenérték, mely alapján megállapítható, hogy amennyiben a hatályos Támogatási Szerződéssel rendelkező projektek teljes mértékben megvalósulnak, a vármegyei 2023. évi célértékhez képest 96%-os teljesülést érhet el.

A megyében a „*Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benne: háziorvos, házi gyermekorvos, fogorvosi, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) száma*” indikátor teljesülésében a 2023. évi 63 db-os célértéket nézve 2023.év végén 140 db megvalósult ellátási számmal 222%-on álltunk. Mivel a szerződéses állomány szerinti vármegyei vállalási érték 141 db, így tovább teljesítésjavulás realizálható a ciklus végéig.

A „*Helyreállított lakóegységek városi területeken*” indikátor teljesülését erősen nehezítette, hogy a kiszolgáló TOP-4.3.1-16 számú ERFA felhívás megvalósítása összekapcsolódott a TOP-5.2.-1-15 számú ESZA felhívással, továbbá a COVID-19 járványhelyzet komoly átütőereket tett szükségessé a személyes találkozókkal járó tevékenységeket érintően. A 2023.évi 89 lakóegységnyi célérték elérése előzőek tükrében nem valószínűsíthető, a 2023.év végi adatok szerint akkor mindössze 41%-os volt a teljesülés. Amennyiben a hatályos Támogatási Szerződéssel rendelkező projektek teljes mértékben megvalósulnak, továbbá a 2020. évben ismételt meghirdetett felhívásokra beérkező pályázatokban vállalt indikátorok is teljesülnek, úgy a vármegyei 2023. évi célérték 56%-a teljesülhet, ami a forrásarányos indikátortervezés megalapozottságának hibáit veti fel és a 2021-2027-es ciklusra nézve fokozott körültekintést tesz indokoltá.

Az „*A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerő-piaci programokban résztvevők száma*” Integrált Területi Program szerinti 2957 fős indikátórvállalása a vármegyei és a 9 db helyi paktum együttes vállalását várja. A COVID-19 vírus 2020. évi megjelenése, illetve 2021. évi tetőzése ezen, foglalkoztatást segítő projektek megvalósításának a fontosságát erősítette. A 2023. évi célértéket 169%-os értékkel túlteljesítette a vármegye, a foglalkoztatási paktumra történő forrásemelés pedig további résztvevőkkel növeli meg várhatóan a tényértéket.

A „*Helyi társadalmi akciókban résztvevők száma*” 2023. évi célértéket, 9114 főt már 1178%-os értékkel túlteljesítette a program 2024 decemberéig.

Forrás: saját szerkesztés

Költségnövekmények kezelése

A projektek megvalósítása során felmerült költségnövekményekről a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 86. § és 87. § (1) bekezdés c) pontjában, továbbá az európai uniós forrásból finanszírozott egyes projektek költségnövekménye támogathatóságáról szóló 17/2017. (II. 1) Korm. rendelet (a továbbiakban: költségnövekmény rendelet) 3. §-ában foglaltakra figyelemmel az Irányító Hatóság saját hatáskörben dönt vagy Kormánydöntésre küldheti. A többlettámogatási igény döntéshozó elé történő terjesztéséhez szükséges a területi szereplő támogatásra vonatkozó állásfoglalása.

Az IH kimutatása szerint a TOP felhívások kapcsán 2024. december 31-ig 225 db költségnövekmény tekintetében született pozitív döntés, 3 db kérelem ügye folyamatban van és 15 esetben elutasította a kérelmet a támogató. 186 db kérelem 7.271.125.817 Ft összegben a TOP forráskeretét terhelte meg, további 49 esetben 1.065.247.456 Ft-nyi, az operatív program által nem támogatható költségnövekmény a hazai költségvetés XIX. fejezeti előirányzata terhére került támogatásra. 30 db projekt második költségnövekmény igénye is támogatva lett, 2 db pályázat esetében a harmadik többlettámogatásra is szükség volt a megvalósíthatóság érdekében.

Projektmenedzsment tevékenység

Békés Vármegye Önkormányzata és annak Hivatala a TOP projektek megvalósításában 2017.05.01.-től vesz részt. A vármegye valamennyi, azaz 9 járásában főként települési önkormányzatoknak, de országos önkormányzatnak, egyházközségnek és kft-nek is látott el projektmenedzsmenti feladatot konzorciumi együttműködés formájában.

2024. évben az Önkormányzat és Hivatalának saját projektjein kívül, 15 partner vonatkozásában 31 projektben látott el projektmenedzsmenti feladatokat. 2024. évben a projektmenedzsmenti feladatok ellátása keretében 24 db projekt esetében történt meg a záró pénzügyi elszámolás és szakmai beszámoló elfogadása.

I./2. A 2021-27 közötti európai uniós források tervezése és felhasználásának tapasztalatai

Területi tervezés

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 11. § aa) pontja alapján az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepcióval összhangban - a vármegyei önkormányzat a megyei jogú városok önkormányzatainak bevonásával kidolgozza és határozattal elfogadja a vármegyei területfejlesztési koncepciót, illetve - a vármegyei területfejlesztési koncepció és a vármegyei területrendezési terv figyelembevételével - a vármegyei területfejlesztési programot, a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter állásfoglalásának beszerzését követően. Előzőek figyelembevételével 2020-ban megkezdődött a

2021-2027-es európai uniós fejlesztési ciklusra irányuló területi tervezés, ennek keretében a vármegyei területfejlesztési koncepció felülvizsgálata, az új területfejlesztési program elkészítése széles körű partnerég biztosítása mellett.

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 11. § ag) pontja, továbbá a 2021-2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 29. § értelmében a területi szereplő az általa elfogadott területfejlesztési koncepció és program alapján, az abban megfogalmazott célokkal összhangban kidolgozza és végrehajtja az integrált területi programot; kidolgozza az integrált területi programszintű kiválasztási kritériumokat, figyelembe véve a programban és az e rendeletben meghatározott horizontális követelményeket. Véleményezi a területi kiválasztási eljárásrendben meghirdetésre kerülő felhívások tervezetét, és meghatározza a területi értékelési szempontokat. Részt vesz a döntés-előkészítő bizottság ülésén, vagy az e rendeletben meghatározott esetben a területi jellegű értékelési szempontokat értékeli és az irányító hatóság elé terjeszti; adatot szolgáltat az irányító hatóság részére az éves fejlesztési keret összeállításához; végrehajtja az integrált területi programot, amelynek keretében a monitoring feladatainak ellátása céljából a kedvezményezettől és az irányító hatóságtól a támogatott projektekkel összefüggésben adatszolgáltatást kérhet; részt vehet a projektfejlesztésben.

A 2020-2021-ben lefolytatott előkészítő munka eredményeként elkészült „Előzetes ITP 2021-2027” 1.0 változatát a Békés Vármegyei Önkormányzat Közgyűlése 9/2021.(VI.23.) KGY.sz. határozatával, majd a Kormány a 1658/2021. (IX. 24.) Korm. határozattal fogadta el. Ezt alapul véve indult meg az aktuális uniós ciklus forrásfelhasználása vármegyei szinten.

2022. májusban szükségessé vált az előzetes ITP módosítása, mivel a TOP Plusz indikatív forráskerete, valamint a finanszírozó alapok (ERFA, ESZA+) egymáshoz viszonyított aránya a Partnerségi Megállapodás tervezetének Európai Bizottsággal történő egyeztetése, továbbá a 2021-2027 időszak hazai operatív programjainak összehangolása során változott. A lezajlott egyeztetések nyomán a TOP Plusz keretösszege az operatív programok közötti átcsoportosításoknak köszönhetően 163 Mrd Ft-tal növekedett, továbbá a humáninfrastruktúra fejlesztésére fordítandó keretösszeg növelése miatt a TOP Plusz eddigi forráskeretén belül alapok közötti átcsoportosítás is történt. 2022. február 23-án megjelent a Magyar Közlöny 34. számában a Kormány 1086/2022. (II. 23.) Korm. határozata a 2021–2027 időszakra vonatkozó Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz pénzügyi keretének területi felosztásáról. Békés vármegye vonatkozásában a TOP Plusz keretösszeg 94,798 Mrd Ft-ra növekedett, ebből az ERFA alapból nyújtott támogatás 83,332 Mrd Ft, az ESZA alapból nyújtott 11,466 Mrd Ft. Megemelésre került a TOP Plusz-1.1.2-21 „4-5 számjegyű utak fejlesztése” felhívás keretösszege 2,577 Mrd Ft-tal a kiemelt kedvezményezett forrás felhasználási módon. Országosan új felhívás kerül betervezésre a TOP Plusz-ba, a TOP Plusz-1.1.4-21 „Aktív turizmus fejlesztése” címmel, Békés vármegyei szinten 3,247 Mrd Ft-os keretösszeggel. A helyi, térségi jelentőségű gyógyfürdők, fürdők energetikai korszerűsítése érdekében megemelésre került a TOP Plusz 2.1.1-21 „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése” című felhívás keretösszege 2,577 Mrd Ft-tal. Csökkentésre került a TOP Plusz-3.1.1-21 „Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések” és TOP Plusz-3.1.3-21 „Helyi humán fejlesztések” című felhívások keretösszege, amely összeg átcsoportosításra került a TOP Plusz-3.3.4-21 „Köznevelési infrastruktúra fejlesztése” című felhívásra, 100%-ban a tankerületekre, mint fenntartókra allokálva. Az ITP 2.0-át a Békés Vármegye Önkormányzata Közgyűlése a 47/2022. (V. 26.) KGY. határozatával fogadta el, ám az Európai Bizottsággal folytatott tárgyalások tükrében, végül nem került a Kormány elé.

2023. I. negyedévében a Miniszterelnökség Stratégiai Tervezési és Értékelési Főosztálya kezdeményezésére és koordinációjával megkezdődött a 2021-2027-es időszakra vonatkozó vármegyei integrált területi programok (ITP-k) újabb felülvizsgálata. Az aktualizálást a TOP Plusz Európai Bizottság általi elfogadását megelőző kormányzati szintű egyeztetéseken a programban eszközölt jelentősebb módosítások tették szükségessé. A TOP Plusz Irányító Hatóság a változások átvezetésének elősegítése érdekében új ITP sablont és kapcsolódó

útmutatót bocsátott a vármegyék rendelkezésére. Az Útmutató az 1658/2021. (IX. 24.) Korm. határozatban a Kormány által elfogadott előzetes ITP-k (1.0) módosítására irányul, figyelembe véve az időközben elkészített 2.0 verziókat is. Az útmutató mellékletét képezi a már említett ITP 2021-27 dokumentum Word sablonja és Excel melléklete.

2023.december 15-én az Irányító Hatóság (IH) kezdeményezte az ITP módosítását a vármegyékben, mivel az ITP hatályos verziójának Kormány általi elfogadása óta több változás is történt. A módosítás a frissített ITP 2021-27 Útmutatóval, sablonnal és a módosított XLS melléklettel történt. (Az XLS táblában a 4. Intézkedések, 5. Településdifferenciálás és 6. Indikátor – vármegye munkalapok nem módosultak, a 9. TKR mátrix munkalap törlésre került. A többi munkalap kisebb-nagyobb mértékben módosult.)

A módosítás legfőbb indokai:

1. az előző módosítás óta IH által engedélyezett területi igények átvezetése,
2. a 2. prioritáson betervezett új kombinált felhívások bevezetése,
3. az FVS városok indikátorráadásainak rögzítése,
4. a TOP Plusz Monitoring Bizottság (TOP Plusz MB) által elfogadott kiválasztási kritériumok beillesztése.

Az FVS városok indikátorráadásait a TOP Plusz Városfejlesztési Programterv (TVP) tartalmazza, amelynek elfogadott, hatályos verzióját a városok megküldték a vármegye részére. A vármegye ebből a dokumentumból töltötte fel az ITP 2021-27 érintett mellékletét városonként külön. A 2023. tavaszán kiszámolt forrásarányos indikátorértékek felülvizsgálatára jelen körben nem kerülhetett sor.

A TOP Plusz Monitoring Bizottság (TOP Plusz MB) által elfogadott kiválasztási kritériumokat az IH küldte meg a vármegyék részére a minőségbiztosítás során. Azokat változtatás nélkül volt szükséges a word dokumentumhoz külön mellékletként csatolni.

A forrástervezést érintő módosítások:

1. Az Irányító Hatósággal történő egyeztetések eredményeként a területi szereplő kezdeményezte egyes felhívások minimális összeggel történő keretmódosításait, tekintettel a 2023-ban folyamatban levő támogatói döntésekre. Az aktuális forrás-vizsgálat több esetben feltárta, hogy adott felhívásra benyújtott kérelem/kérelmek döntés során megítélt támogatási összege(i) meghaladná(k) a felhívásban rögzített keretösszegeket. A TOP Plusz források eredményes felhasználása és az indikátor teljesülés szempontjából kulcsfontosságú, még döntési csatornában levő projektek támogathatósága érdekében az alábbi átvezetések történtek:
 - a TOP_Plusz 1.1.3-21 „Helyi és térségi turizmusfejlesztés” felhívás „Szarvasi járás” ffm-ről 208.042 Ft átcsoportosításra került a TOP Plusz 6.1.1-21 Helyi gazdaságfejlesztés felhívás „Szarvasi járás” ffm-re;
 - a TOP_Plusz-3.1.3-23 „Helyi humán fejlesztések” felhívás „Mezőkovácsházi járás” ffm-ről 63.000 Ft átcsoportosításra került a TOP_Plusz-3.1.2-21 „Szociális városrehabilitáció (ESZA+)” felhívás „Mezőkovácsházi járás” ffm-re;
 -
2. 2023.júniusában az Irányító Hatóság kollégái a Területspecifikus Mellékletekben szereplő számadatok ITP 3.0-ban szereplő adatokhoz történő adminisztratív igazítását végezték el a kerekítési hibák elkerülése érdekében. Előzőek figyelembevételével az alábbi technikai átvezetések történtek:
 - az ITP 3.0 szerinti 94.798.000.000 Ft teljes keretösszeg rögzítése érdekében a TOP_Plusz-1.2.3-21 „Belterületi utak” felhívás „Sarkadi járás” ffm keretösszegét 873.996.492 Ft-ról +1 Ft-tal korrigáltuk 873.996.493 Ft-ra;
 - a TOP_Plusz-3.3.1-21 „Gyermekevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése” felhívás Bölcsődei (vagy Óvodai) fejlesztés alintézkedés „Mezőkovácsházai járás” ffm keretösszegét 456.546.285 Ft összegről +1 Ft-tal, 456.546.286 Ft összegre korrigáltuk;

- a TOP_Plusz-1.2.3-21 „Belterületi utak” felhívás „Sarkadi járás” ffm keretösszegéről 39.190 Ft-ot átcsoportosítottunk a TOP_Plusz-1.2.1-21 „Élhető települések” felhívás „Sarkadi járás” ffm keretösszegére. A TOP_Plusz-1.2.3-21 „Belterületi utak fejlesztése” felhívás „Sarkadi járás” ffm keretösszege így 873.957.303 forintra változott, a TOP_Plusz-1.2.1-21 „Élhető települések” „Sarkadi járás” ffm kerete pedig 1.673.922.959 forintra nőtt.
 - a TOP_Plusz-3.1.3-23 „Helyi humán fejlesztések” felhívás kiemelt kedvezményezettre vonatkozó keretösszegéről 332.043 Ft átcsoportosításra került a TOP_Plusz-3.1.1-21 „Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések” című felhívás kiemelt kedvezményezettre vonatkozó keretösszegére.
3. A vármegye egyes kedvezményezettjei a rendelkezésükre álló forrásmaradványok vonatkozásában forrásátcsoportosítást kezdeményeztek. Az Irányító Hatóság megvizsgálta a kérelmeket és az alábbi esetben jóváhagyott módosítások kerültek átvezetésre a dokumentumon:
- a Békéscsabai fenntartható várostérség központi települése, Békéscsaba Megyei Jogú Város kezdeményezte, hogy a TOP_Plusz-2.1.4-23 „Fenntartható energiahatékonyság (kombinált)” című felhívás teljes keretösszege, 772.584.773 Ft kerüljön átcsoportosításra a TOP_Plusz-2.1.2-23 „Fenntartható energiahatékonyság” című felhívásra.
4. Az „aktív turizmus fejlesztése” fejlesztési cél hatékony megvalósítása érdekében a tervezett keretösszeg egy része, 0,8 Mrd Ft Békés Vármegye Önkormányzata, mint kiemelt kedvezményezett státusza mellett kerül megtervezésre, így a forrás átcsoportosításra került a Kiemelt kedvezményezett (Magyar Közút, Vármegyei Önkormányzat, Tankerületi Központok) forrásfelhasználási módra.
5. A TOP_PLUSZ-2.1.1-21 „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése” című felhívás keretösszegéből az ITP 1.0-ban 442.017.000 Ft kiemelt kedvezményezett forrásfelhasználási mód alá került betervezésre annak érdekében, hogy a területi szereplő, Békés Vármegye Önkormányzata tulajdonában levő, Békéscsaba, Gyulai út 1.szám alatti irodaépület energetikai célú felújítása megvalósulhasson. A 2022. decemberben elfogadott TOP Plusz Operatív Program alapján a beruházás az új földrajzi kritériumok miatt már nem minősül a programból finanszírozhatónak, ezért az érintett forrást a felhíváson belül a kiemelt forrásfelhasználási módról azon forrásfelhasználási módokra indokolt átcsoportosítani, ahol többletforrás igényüket jelezték a kedvezményezettek. (Orosháza-Gyopárosfürdő, Szarvasi Szent Klára Gyógyfürdő, Kastélypark Fürdő).
6. A TOP_PLUSZ-2.1.1-21 „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése” című felhívás szerinti kedvezményezettjei közé - az aktuális nyilvántartás alapján - bekerült a tótkomlói Rózsa Gyógyfürdő, így az Orosházi ffm keretéből jogosult pályázóvá vált.

2024. október 22-én az Irányító Hatóság ismét kezdeményezte az Integrált Területi Programok módosítását a vármegyékben, mivel azok hatályos verziójának Kormány általi elfogadása óta több változás is történt.

1. Operatív Program módosulása okán megváltozott indikátor célértékek bevezetése

Az Irányító Hatóság 2024. júliusban felmérte a vármegyék és a fenntartható városfejlesztési eszközbe tartozó városok (FVS) átcsoportosítási igényeit, figyelembe véve, hogy kizárólag régiókatégorián és alapon belül kerülhetett sor módosításra. 19 vármegyéből 14, 42 FVS város közül 22 település jelzett átcsoportosítási igényt. A beérkezett igényeket az Irányító Hatóság ellenőrizte, összesítette és elkészítette a TOP Plusz 1. számú módosítását. **Az átcsoportosítás a TOP Plusz 1., 2., 3. (ERFA) és 6. prioritások keretösszegét és a kapcsolódó indikátorokat érintette.** A TOP Plusz 3. (ESZA+), 4. (ERFA) és 5. (ESZA+) prioritások nem kerültek módosításra.

Mivel Békés Vármegye Önkormányzata és Fenntartható várostérségei nem jeleztek a lehetséges prioritási körön belül módosítási szándékot, nálunk az operatív program célérték változásait szükséges átvezetni az ITP dokumentum 12.,13.,14.táblázatán.

2. Az előző ITP-módosítás óta Irányító Hatóság által engedélyezett forrásátcsoportosítások beépítése

A vármegye egyes kedvezményezettjei a rendelkezésükre álló források vonatkozásában forrásátcsoportosítást kezdeményeztek. Az Irányító Hatóság megvizsgálta a kérelmeket és az alábbi esetekben jóváhagyta azt.

A Gyulai Tankerületi Központ hivatalos levelében kezdeményezte, hogy a TOP_PLUSZ-3.3.3-23 „Köznevelési infrastruktúra fejlesztése” című felhívás tankerületek számára elérhető keretösszegéből 1.051.865.880 Ft kerüljön átcsoportosításra a fenntartható várostérségek számára elérhető TOP_PLUSZ-3.4.1-23 „Fenntartható humán infrastruktúra” című felhívásra annak érdekében, hogy az a Gyulai Fenntartható Várostérség területére a tankerületi központ fenntartásában levő köznevelési intézmények fejlesztései számára elérhető legyen. A Békéscsabai Tankerületi Központ szintén kezdeményezte, hogy a TOP_PLUSZ-3.3.3-23 „Köznevelési infrastruktúra fejlesztése” című felhívás tankerületek számára elérhető keretösszegéből 950.000.000 Ft kerüljön átcsoportosításra a fenntartható várostérségek számára elérhető TOP_PLUSZ-3.4.1-23 „Fenntartható humán infrastruktúra” című felhívásra annak érdekében, hogy az a Békéscsabai Fenntartható Várostérség területén a Békéscsabai Tankerületi Központ fenntartásában levő köznevelési intézmények fejlesztésére legyen fordítható.

Előzőek eredményeként - a támogató és a szakpolitikai felelős Klebelsberg Központ jóváhagyásával - a TOP_PLUSZ-3.3.3-23 „Köznevelési infrastruktúra fejlesztése” című felhívás keretösszege 4.224.585.495 Ft-ról 2.222.719.615 Ft-ra, a TOP_PLUSZ-3.4.1-23 „Fenntartható humán infrastruktúra” című felhívásé 3.719.210.183 Ft-ról módosult 5.721.076.063 Ft-ra.

A Klebelsberg Központtal történt megállapodás értelmében a várostérségek további – a Békéscsaba FVS esetén 100 m Ft, a Gyulai FVS esetén pedig 200 m Ft- forrással egészítik ki az átcsoportosított keretet. Fontos hangsúlyozni, hogy a korábbi kizárólagos kedvezményezettek, a tankerületek képviselői által nyilatkozatban tett vállalás - mely szerint az operatív program elvárásainak megfelelően, a köznevelési források minimum 15%-át komplex programmal fejlesztendő eljárásban megvalósuló beruházásokra fordítják - továbbra is teljesítendő programszintű elvárás. Mivel a vármegyei komplex programmal fejlesztendő eljárások a fenntartható lehatároláson kívül esnek, a teljesítés kötelme kizárólag a tankerületi pályázatok révén érvényesíthető.

Az „aktív turizmus fejlesztése” cél hatékony megvalósítása érdekében a tervezett keretösszeg nagy része Békés Vármegye Önkormányzata, mint kiemelt kedvezményezett státusza mellett kerülne megtervezésre, tekintettel az érintett önkormányzatok kezdeményezésére. Ennek érdekében a TOP_Plusz-6.1.4 „Aktív turizmus fejlesztése” című felhívás „Fejlesztési cél - aktív turizmus fejlesztése” forrásfelhasználási módon levő keretösszegéből 2.124.645.274 Ft átcsoportosításra kerül a Kiemelt kedvezményezett forrásfelhasználási módra, a sztenderd eljárásrendű konstrukcióra benyújtott támogatási igényre tekintettel.

Felhívások előkészítése, véleményezése

2021.év elejétől a TOP Plusz felhívásainak tartalmi, szakmai véleményezése a MÖOSZ-on keresztül valósult meg, ezzel párhuzamosan zajlott vármegyei önkormányzati hatáskörben a felhívások területspecifikus mellékleteinek és azok pontozási rendszerének összeállítása. Az irányító hatósággal közösen végzett munka eredményeként az első 13 felhívás 2021 októberétől folyamatosan került meghirdetésre és több szakaszban kínált lehetőséget a támogatási kérelmek benyújtására.

2024-ben a MÖOSZ koordinálása mellett 2 felhívás került szervezetünk által véleményezésre **2024. augusztus 15-ig**: 2 új pilot felhívás - **TOP_Plusz-1.2.4 és TOP_Plusz-3.1.4-** tervezetere, valamint az azokhoz kapcsolódó TKKR kritérium javaslatokra tettünk észrevételeket. A vármegye egyes járásai, illetve kedvezményezettjei a rendelkezésükre álló forrásmaradványok vonatkozásában forrásátcsoportosítást kezdeményeztek. Az Irányító Hatóság megvizsgálta a kérelmeket és 2024-ben az alábbi esetekben jóváhagyta a felhívások módosítását.

- a Békéscsabai fenntartható várostérség központi települése, Békéscsaba Megyei Jogú Város kezdeményezte, hogy a TOP Plusz-2.1.4-23 „Fenntartható energiahatékonyság (kombinált)” című felhívás teljes keretösszege, 772.584.773 Ft kerüljön átcsoportosításra a TOP Plusz-2.1.2-23 „Fenntartható energiahatékonyság” című felhívásra.
- Az „aktív turizmus fejlesztése” fejlesztési cél hatékony megvalósítása érdekében a tervezett keretösszeg egy része, 0,8 Mrd Ft Békés Vármegye Önkormányzata, mint kiemelt kedvezményezett státusza mellett kerül megtervezésre, így a forrás átcsoportosításra került a Kiemelt kedvezményezett (Magyar Közút, Vármegyei Önkormányzat, Tankerületi Központok) forrásfelhasználási módra.
- A TOP_PLUSZ-2.1.1-21 „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése” című felhívás keretösszegéből az ITP 1.0-ban 442.017.000 Ft kiemelt kedvezményezett forrásfelhasználási mód alá került betervezésre annak érdekében, hogy a területi szereplő, Békés Vármegye Önkormányzata tulajdonában levő, Békéscsaba, Gyulai út 1.szám alatti irodaépület energetikai célú felújítása megvalósulhasson. A 2022. decemberben elfogadott TOP Plusz Operatív Program alapján a beruházás az új földrajzi kritériumok miatt már nem minősül a programból finanszírozhatónak, ezért az érintett forrást a felhíváson belül a kiemelt forrásfelhasználási módról azon forrásfelhasználási módokra indokolt átcsoportosítani, ahol többletforrás igényüket jelezték a kedvezményezettek. (Orosháza-Gyopárosfürdő, Szarvasi Szent Klára Gyógyfürdő, Kastélypark Fürdő).
- A Gyulai Tankerületi Központ hivatalos levelében kezdeményezte, hogy a TOP_PLUSZ-3.3.3-23 „Köznevelési infrastruktúra fejlesztése” című felhívás tankerületek számára elérhető keretösszegéből 1.051.865.880 Ft kerüljön átcsoportosításra a fenntartható várostérségek számára elérhető TOP_PLUSZ-3.4.1-23 „Fenntartható humán infrastruktúra” című felhívásra annak érdekében, hogy az a Gyulai Fenntartható Várostérség területére a tankerületi központ fenntartásában levő köznevelési intézmények fejlesztései számára elérhető legyen. A Békéscsabai Tankerületi Központ szintén kezdeményezte, hogy a TOP_PLUSZ-3.3.3-23 „Köznevelési infrastruktúra fejlesztése” című felhívás tankerületek számára elérhető keretösszegéből 950.000.000 Ft kerüljön átcsoportosításra a fenntartható várostérségek számára elérhető TOP_PLUSZ-3.4.1-23 „Fenntartható humán infrastruktúra” című felhívásra annak érdekében, hogy az a Békéscsabai Fenntartható Várostérség területén a Békéscsabai Tankerületi Központ fenntartásában levő köznevelési intézmények fejlesztésére legyen fordítható.
- Előzőek eredményeként - a támogató és a szakpolitikai felelős Klebelsberg Központ jóváhagyásával - a TOP_PLUSZ-3.3.3-23 „Köznevelési infrastruktúra fejlesztése” című felhívás keretösszege 4.224.585.495 Ft-ról 2.222.719.615 Ft-ra, a TOP_PLUSZ-3.4.1-23 „Fenntartható humán infrastruktúra” című felhívásé 3.719.210.183 Ft-ról módosult 5.721.076.063 Ft-ra.
- A Klebelsberg Központtal történt megállapodás értelmében a várostérségek további – a Békéscsaba FVS esetén 100 m Ft, a Gyulai FVS esetén pedig 200 m Ft- forrással egészítik ki az átcsoportosított keretet. Fontos hangsúlyozni, hogy a korábbi kizárólagos kedvezményezettek, a tankerületek képviselői által nyilatkozatban tett vállalás - mely szerint az operatív program elvárásainak megfelelően, a köznevelési források minimum 15%-át komplex programmal fejlesztendő járásban megvalósuló beruházásokra fordítják - továbbra is teljesítendő programszintű elvárás. Mivel a vármegyei komplex programmal fejlesztendő járások a fenntartható lehatároláson kívül esnek, a teljesítés kötelme kizárólag a tankerületi pályázatok révén érvényesíthető.

- A Klebelsberg Központtal történt megállapodás értelmében a várostérségek további – a Békéscsaba FVS esetén 100 m Ft, a Gyulai FVS esetén pedig 200 m Ft- forrással egészítik ki az átcsoportosított keretet. Fontos hangsúlyozni, hogy a korábbi kizárólagos kedvezményezettek, a tankerületek képviselői által nyilatkozatban tett vállalás - mely szerint az operatív program elvárásainak megfelelően, a köznevelési források minimum 15%-át komplex programmal fejlesztendő eljárásban megvalósuló beruházásokra fordítják - továbbra is teljesítendő programszintű elvárás. Mivel a vármegyei komplex programmal fejlesztendő eljárások a fenntartható lehatároláson kívül esnek, a teljesítés kötelme kizárólag a tankerületi pályázatok révén érvényesíthető.
- Az „aktív turizmus fejlesztése” cél hatékony megvalósítása érdekében a tervezett keretösszeg nagy része Békés Vármegye Önkormányzata, mint kiemelt kedvezményezett státusza mellett kerülne megtervezésre, tekintettel az érintett önkormányzatok kezdeményezésére. Ennek érdekében a TOP_Plus-6.1.4 „Aktív turizmus fejlesztése” című felhívás „Fejlesztési cél - aktív turizmus fejlesztése” forrásfelhasználási módon levő keretösszegéből 2.124.645.274 Ft átcsoportosításra került a Kiemelt kedvezményezett forrásfelhasználási módra, a sztenderd eljárásrendű konstrukcióra benyújtott támogatási igényre tekintettel.

Döntés-előkészítő bizottság

A 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet által felhatalmazva 2024-ben 4 alkalommal, 7 felhívás összesen 120 db támogatási kérelme vonatkozásában ülésezett a DEB. 2024-ben 31 db kérelem 21,386Mrd Ft összegben került a vármegyei TOP forráskeretből kitámogatásra.

Intézkedések és forráskeretek

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében megvalósuló Előzetes Integrált Területi Programok jóváhagyásáról szóló a 1658/2021. (IX. 24.) Korm. határozat Békés vármegye forráskeretét 94,798 Mrd Ft-ban állapította meg.

A forráskeret intézkedések közötti megosztását az ITP 2021-2027 részletezi:

TOP Plusz intézkedések	Intézkedés forráskerete (Ft)
1.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	-
1.2 Településfejlesztés, települési szolgáltatások	23 797 917 284
1.3 Fenntartható városfejlesztés	11 348 161 368
2.1 Klímabarát vármegye	10 247 607 362
3.1 Megyei és térségi fejlesztések (ESZA+ elemei)	9 033 561 550
3.2 Fenntartható városfejlesztés (ESZA+ elemei)	2 432 438 450
3.3 Helyi és térségi közszolgáltatások (ERFA)	11 667 011 277
3.4 Fenntartható humán infrastruktúra (ERFA)	3 719 210 183
6.1 Helyi gazdaságfejlesztés	20 122 567 627
6.2 Fenntartható versenyképes városfejlesztés	2 429 524 899
Összesen	94 798 000 000

Forrás: ITP 2021-2027 4.0.

Békés vármegye a fejlesztési célterületek kijelölése során a releváns útmutatóban meghatározott forrásfelhasználási módok közül az alábbi három alkalmazása mellett döntött: fenntartható városfejlesztés forrásfelhasználási mód, földrajzi célterület forrásfelhasználási mód, kiemelt

kedvezményezett forrásfelhasználási mód. A vármegyei forráskeret megosztása az egyes forrásfelhasználási módok között az alábbiak szerint került kialakításra:

Forrásfelhasználási mód	Allokált forrás (Mrd Ft)	Forrás aránya a vármegyei forráskereten belül (%)
I. A fenntartható városfejlesztés forrásfelhasználási mód	22,403	23,63%
Békéscsabai járás	15,822	16,69%
Gyulai járás	6,581	6,94%
Földrajzi célterület forrásfelhasználási mód (II-VIII. forrásfelhasználási módok)		
II. Békési járás földrajzi célterület	6,976	7,36%
III. Gyomaendrődi járás földrajzi célterület	5,204	5,49%
IV. Mezőkovácsházai járás földrajzi célterület	9,117	9,62%
V. Orosházi járás földrajzi célterület	10,262	10,83%
VI. Sarkadi járás földrajzi célterület	5,386	5,68%
VII. Szarvasi járás földrajzi célterület	5,410	5,71%
VIII. Szeghalmi járás földrajzi célterület	5,763	6,08%
IX. Kiemelt kedvezményezett forrásfelhasználási módja	21,025	22,18%
X. Fejlesztési cél forrásfelhasználási mód – aktív turizmus fejlesztése	3,247	3,43%
	94,798	100,00%

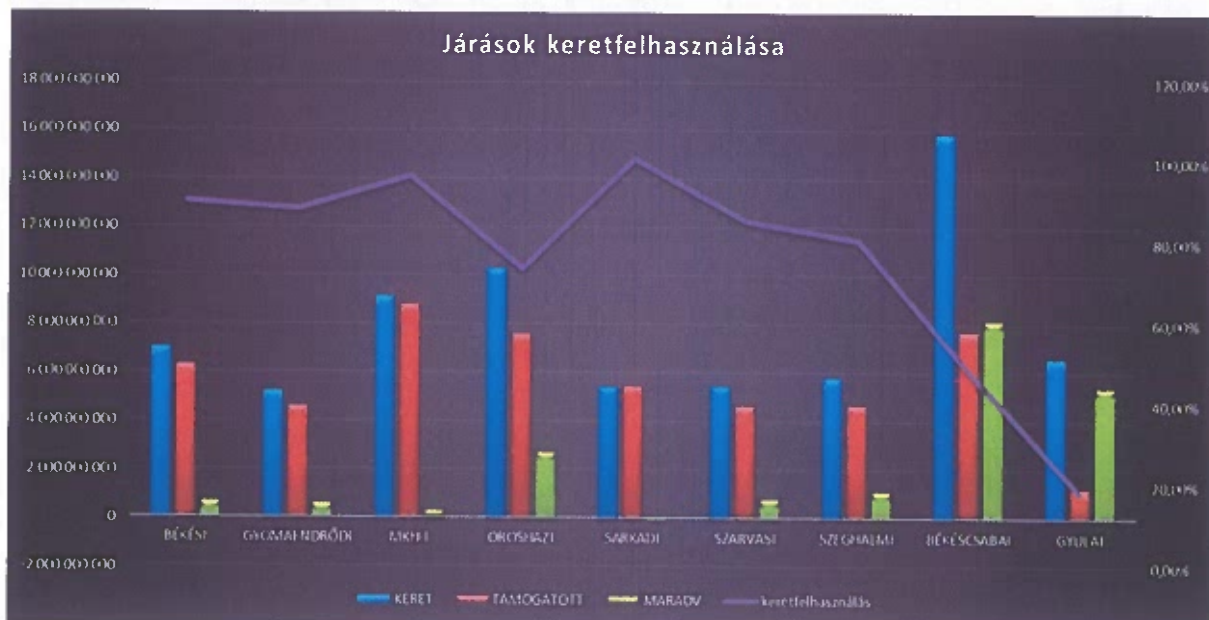
Forrás: ITP 2021-2027 4.0

Forrásfelhasználás

2024 év végéig 21 db felhívás került meghirdetésre. Az év végére a teljes vármegyei keret 69%-a került szerződésekkel lekötésre a standard felhívásokban részt vevő 7 földrajzi célterületről, az FVS térségekből illetve a kiemelt kedvezményezett forrásfelhasználási módból. A forráskeret kevesebb, mint fele, 31 %-a nem került még felhasználásra. Ez főként a fenntartható várostérségek későbbi ütemben történő pályázat benyújtásával van direkt összefüggésben, hiszen az FVS-területekről csak jóváhagyott stratégia alapján, az ahhoz illeszkedő támogatási kérelmekkel tudtak pályázni 2023-tól.

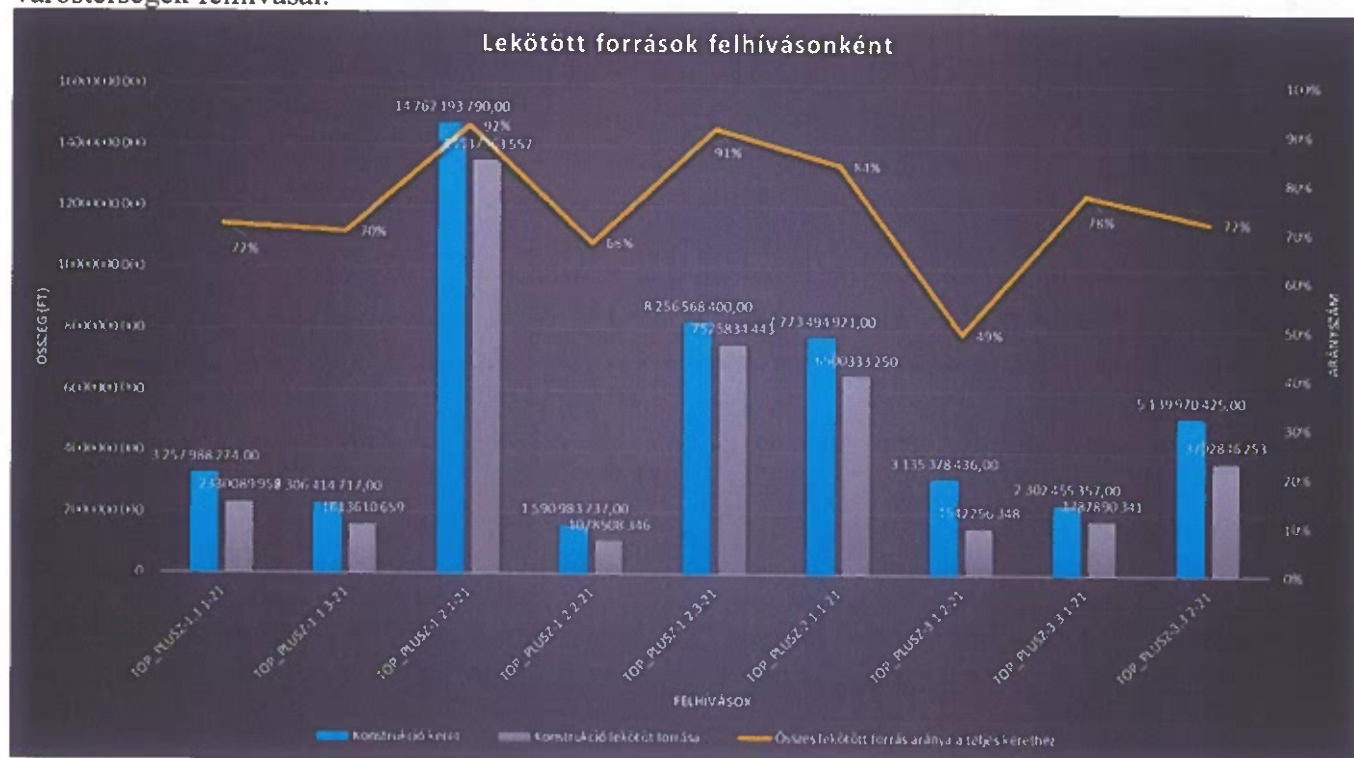
2024 végén Békés vármegyében összességében 270 db projekt rendelkezett támogatói döntéssel. A standard eljárásrendű keretből 79% kötelezettségvállalással volt már érintett, 21% szabad keret volt.

A szerződött forráskeret túlnyomó többségét a Békési, Gyomaendrődi, Mezőkovácsházai, Orosházi, Sarkadi, Szarvasi, Szeghalmi járások várostérségeiben kötötték le. Az egyes forrásfelhasználási módok keretfelhasználási rátáját tekintve megállapítható, hogy 2024 végére mindenhol legalább 70%-át felhasználták a keretüknek, 70-80% körüli aránynál járt a Szeghalmi, Gyomaendrődi és az Orosházi ffm, 80-90% közötti értéket mutat a Mezőkovácsházai, Szarvasi, Békési ffm területe és kimagaslóan magas, 95% körüli értékkel élen jár a Sarkadi ffm.

Forrás: saját szerkesztés

A keretfelhasználás tematikus vizsgálatokor 3 kategóriába sorolhatók a felhívások, a keretösszeghez viszonyított lekötött források aránya alapján. 100%-os értékkel teljes felhasználást mutatnak a „Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása”, a „Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések” és a „4 és 5 számjegyű utak fejlesztése” című felhívások. 78-95 %-kal közel teljes lekötésűek az „Élhető települések”, a „Belterületi utak fejlesztése”, a az „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése”, valamint a „Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése” konstrukciók. 70% körül van a „Szociális célú városrehabilitáció (ERFA)”, a „Helyi gazdaságfejlesztés” a „Helyi és térségi turizmusfejlesztés”, és a „Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése” felhívások teljesítése, 50% alatti a „Szociális célú városrehabilitáció (ESZA+)” felhívás és a fenntartható várostérségek felhívásai.

Az ITP-ben vállalt vármegyei eredményindikátorok teljesülésének vizsgálata

A rendelkezésre álló adatok hiányossága miatt az elemzés egyelőre nem végezhető el.

Célrendszerhez történő hozzájárulás

A rendelkezésre álló adatok hiányossága miatt az elemzés egyelőre nem végezhető el.

Projektmenedzsment tevékenység

Hivatalunk a TOP_PLUSZ felhívások esetében benyújtott projektek megvalósításában is hatékonyan közreműködik.

2021 novemberét követően Hivatalunk a vármegyében található 30 partnerrel kötött (28 települési önkormányzat, 1 országos önkormányzat, valamint 1 nonprofit Kft.) konzorciumi együttműködési megállapodást. A megállapodások alapján 2023. évben 79 db projekt esetében látott el projektmenedzsmenti feladatokat cc. 11,5 Mrd Ft összegben.

A megállapodások alapján 2024. évben 69 db projekt esetében látott el projektmenedzsmenti feladatokat cc. 10,2 Mrd Ft összegben. Két projekt esetében pedig még 2024. évben megkezdésre került a Támogatási Szerződés megkötésének előkészítése.

II. A vármegye települési dokumentumainak véleményezése

A vármegyei önkormányzat területfejlesztési szakemberei és főépítésze a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) kormányrendelet alapján elvégzik a vármegye települései által készített vagy felülvizsgált **Integrált Településfejlesztési Stratégiák** véleményezését.

2024-ben 2 dokumentum részletes szakmai elemzése történt meg: Orosháza ITS-ének véleményezését végezték el a hivatalunk munkatársai, Szeghalom város munkáját pedig a környezetvédelmi programjuk véleményezésével segítettük.

III. Vármegyei Területfejlesztési Konzultációs Fórum működtetése

Az új területfejlesztésről szóló 2023. évi CII. törvény már nem írja elő kötelezettséggént a vármegyei önkormányzatok számára a területfejlesztési konzultációs fórumok működtetését. 2024-ben Vármegyei/Regionális Területfejlesztési Konzultációs Fórumot, így nem rendeztek az érintettek.

IV. Regionális szintű területfejlesztés

Az új területfejlesztésről szóló 2023. évi CII. törvény már nem írja elő kötelezettséggént a vármegyei önkormányzatok számára a területfejlesztési konzultációs fórumok működtetését. 2024-ben Vármegyei/Regionális Területfejlesztési Konzultációs Fórumot így nem rendeztek az érintettek.

A Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium Területfejlesztésért Felelős Államtitkársága 2024-ben folytatta az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (a továbbiakban: OFTK) felülvizsgálatát, mely munka eredményeként jövő év tavaszán tervezi az új OFTK-t Országgyűlés elé terjeszteni. A munka részeként a Századvég Alapítvány és a Századvég Konjunktúrakutató Zrt. konzorciuma szakértői tanulmányokat készít a KTM számára az új OFTK főbb tartalmi elemeinek háttéranyagaként.

Az ország fő fejlesztési irányait meghatározó OFTK megalkotása szempontjából fontos input, hogy hazánk fejlesztéspolitikai szereplői hogyan értékelik az ágazati szakpolitikák és a területpolitika elmúlt évtizedét, milyen fejlesztési kihívásokat látnak, s milyen fejlesztési célok kitűzését tartják fontosnak. Ezért a szakértői tanulmányok a fejlesztéspolitikában meghatározó szereplőktől származó információkra is támaszkodtak, melyhez az OFTK munkacsoportba delegált tag, illetve a fejlesztéspolitika és területfejlesztés kérdéseiben érintett szakértő kolléga, az OFTK megújítási folyamatának első lépéseként kérdőív kitöltésével segítette a munkát.

V. Hazai területfejlesztési források felhasználásában történő közreműködés

Magyar Falu Program

Magyarország Kormánya eltökélt a magyar vidék fejlesztése és fejlődése mellett, ezért 2018-ban meghirdették a Magyar Falu Programot, ami egy olyan lehetőség, mellyel az 5000 fő alatti települések élhetnek. A program célja a kis lélekszámú települések infrastrukturális fejlesztése, szolgáltatási lehetőségeinek bővítése, valamint közösségi élet gazdagítása, fellendítése. Legfontosabb célkitűzés a kezdetektől, a népességfogyás megállítása a magyarországi falvakban.

2024. évben is folytatódott a Magyar Falu Program, ami a kormány egyik kiemelt célja.

Ezen évben az alábbi pályázati lehetőségek nyíltak meg:

- Út, híd, járda építésének, felújításának támogatása
- Önkormányzati tulajdonú ingatlanok fejlesztése, önkormányzati feladatellátáshoz kapcsolódó beszerzések

A Magyar Falu Program pályázati rendszerének előnye, hogy egyszerű, gyors, az eljárásrend pedig rugalmas. A pályázatok végső beadási határidejétől számítva 65 napon belül megszületik a támogatói döntés és a Támogatói Okirat kiállítását követő öt napon belül a kedvezményezett megkapja a pályázatban elnyert támogatási összeget. A támogatások kizárólag hazai költségvetési forrásból valósulnak meg, a pályázatok előfinanszírozottak és nem igényelnek önerőt.

A program indulása óta megújult ezer kistelepülési óvoda és iskola, épült kétezer óvodai játszóudvar és közterületi játszótér, valamint új bölcsődéket is létrehoztak, mivel sok gyerek születik. Továbbá majdnem kétezer faluban támogatták orvosi és védőnői eszközök beszerzését, hatszáznál több orvosi rendelőt fejlesztettek, mintegy négyezer kilométer alsóbbrendű állami utat újítottak fel országszerte, valamint több ezer kilométer falvakon belül található út, járda és híd is megújult.

2019 és 2024 között a Magyar Falu Program pályázatainak köszönhetően valamennyi 5000 lélekszám alatti település nyertesnek mondhatja magát, hiszen mindegyikük részesült már támogatásban.

A Magyar Falu Programban kistelepülési üzletek támogatására is nyílt lehetőség. A Gazdaság-újraindítási Akcióterv keretében a kistelepülési üzletek támogatásáról szóló 62/2021. (II. 12.) Korm. rendelet alapján a Támogató a támogatásban részesült üzletekben alkalmazott személy/személyek munkabéréhez kapcsolódó munkáltatót terhelő közterhek megfizetéséhez – a kedvezményezett kérelmére – nyújtott támogatást 2024-ben.

A Magyar Falu Program része a falusi csok, amely keretében azokat a fiatal családokat támogatják, akik kistelepülésen, a szülőfalujukban maradva szándékoznak otthont teremteni, családot alapítani vagy akik visszaköltöznek oda. A falusi csok-nak köszönhetően eddig majdnem 230 milliárd forint támogatásban részesült 42 ezer család.

Békés Megye Önkormányzatának 100% tulajdonú Kft.-je, a Békés Vármegyei Aktivitás Nonprofit Kft. több település pályázatainak előkészítésében közreműködik, valamint a menedzsment és kötelező nyilvánosság tevékenység ellátásában is részt vállal.

2024. évben a Kft. 1 kedvezményezett 2 db pályázata esetében látott el projekt-előkészítési feladatokat, mely mindkettő támogatásban részesült.

Projektmenedzsmenti feladatokat 3 db települési önkormányzat és 1 db egyházi projekt keretében látta el. Kötelező nyilvánosság ellátása pedig 4 db projekt keretében került ellátásra 1 egyházi szervezet, valamint 3 települési önkormányzat részére.

Gazdaságélénkítő Program

A Kormány a Magyarország egyes területei közötti gazdasági egyenlőtlenség csökkentése érdekében szükséges fejlesztési program kidolgozásáról szóló 1206/2019. (IV. 18.) Korm. határozat alapján egy olyan gazdaságélénkítő programcsomag elindítását tűzte ki feladatul, mely hatékonyan hozzájárulhat a kedvezményezett térségek gazdasági, munkaerő-piaci hátrányainak csökkentéséhez, a helyi foglalkoztatás bővítéséhez, a vidék lakosságmegegyeztető képességének növeléséhez.

Békés Vármegye Önkormányzata természetesen minden segítséget és támogatást megad a települések részére a projektek sikeres megvalósítása érdekében. Hivatala által Csanádapáca Község Önkormányzata GÉP II. ütemében megvalósult „Komplex prés- és sajtoló üzem létesítése” című pályázat megvalósításában vett részt a projektmenedzsmenti feladatok ellátása tekintetében.

VI. Részvétel európai területi együttműködési programokban, a vármegyei önkormányzat nemzetközi kapcsolatai, egyéb együttműködései

A területfejlesztésről szóló 2023. évi CII. törvény 10. § alapján a vármegyei önkormányzat képviseli a vármegyét a határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programjainak tervezésében, kidolgozásában; közreműködik a vármegyei önkormányzatokkal és az államigazgatási szervekkel együtt – a monitoring bizottság vagy más döntéshozó szerv útján – a határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programok irányításában, részt vesz azok lebonyolításában, végrehajtásában; összehangolja a nemzetközi és határon átnyúló együttműködésből adódó feladatait, biztosítja azok összhangját

INTERREG VI-A Románia-Magyarország Együttműködési Program 2021-2027

Bizottsági tagság

Békés Vármegye Önkormányzata 2024-ben is részt vett az Interreg VI-A Románia-Magyarország Határon átnyúló Együttműködési Program 2021-2027 keretében európai területi együttműködési programokban. A program Monitoring Bizottságában tagként működött közre az önkormányzat képviselője révén, melynek működése folyamatos volt az elmúlt évben: írásos eljárásokon keresztül, illetve online üléseken került sor a fontosabb döntések meghozatalára.

Az INTERREG Románia-Magyarország Program célja a közös, román-magyar projektek finanszírozása, amelyek hasonló megközelítést, valamint innovatív megoldásokat követelnek, a határ mindkét oldalán felmerülő igények kiszolgálására, hozzájárulva a jogosult terület fenntartható fejlődéséhez. A támogatható határ-menti terület a következő vármegyét foglalja magába: Arad, Bihor, Satu Mare, és Timiş a román oldalon, illetve Békés, Hajdú-Bihar, Csongrád-Csanád és Szabolcs-Szatmár-Bereg, a magyar oldalon.

A 2021-2027-es időszakra szóló program stratégiai célkitűzése a zöldebb, ellenállóbb és összetartóbb határon átnyúló régió Románia és Magyarország között. A program teljes költségvetése közel 176 millió Euró, melyből 140,7 millió Euró ERFA támogatás, a nemzeti társfinanszírozások összege pedig összesen több, mint 35 millió Euró. A pályázható célkitűzések: megújuló energia, éghajlatváltozás és katasztrófaregelőzés, biodiverzitás, egészségügy, kultúra és turizmus, közösségi alapú („people to people”) projektek. A források két típusú pályázati felhíváson keresztül érhetőek el: nyílt és korlátozott (stratégiai jelentőségű). A 2023. június 28-án meghirdetett első Nyílt pályázati felhívás két komponensből állt: egy „soft” projekteket (amelyek nem tartalmazznak építési engedélyköteles infrastrukturális elemeket) és egy „hard” projekteket (amelyekhez építési engedély szükséges) támogatóból. A felhívás teljes költségvetése 53 521 942 euró, amelyből 42 817 554 euró ERFA-támogatás. A nyílt felhívás keretében a két komponensre eltérő határidők vonatkoztak, a hard projektekre 2024. január 26-ig lehetett pályázatot benyújtani, míg a soft projektek esetében a benyújtási határidő 2023. szeptember 27. volt.

A nyílt felhívásra benyújtott projektek értékelése megtörtént, a szerződéskötések folyamatban vannak, ám döntés még nem minden esetben született. A maradványok források terhére a közeljövőben még elképzelhető, hogy új felhívás jelenik meg.

A stratégiai jelentőségű műveletek a program 3. mellékletében szerepelnek, az összes ERFA támogatás legfeljebb 50%-át tehetik ki. A stratégiai felhívás 2024. november 8-án került megjelentetésre.

A projektek értékelése és kiválasztása a Monitoring Bizottság által jóváhagyott módszertan és kritériumok alapján történt.

Projektek

Békés Vármegye Önkormányzata a 2024. november 8-án megjelent stratégiai felhívásra azonnal megkezdte a pályázatok előkészítését. A pályázat benyújtása legkésőbb 2024. december 2-ig volt lehetséges, a szerződéskötés határideje 2024. december 31 volt. A projekt megvalósítási időtartama maximum 36 hónap lehetett.

A benyújtott projektek az alábbiak:

- I. ROHU00621 Development of Network to Improve Health Status of Population – DENIM (Hálózatfejlesztés a lakosság egészségi állapotának javítása érdekében)
- II. ROHU00626 Innovative Surgical Unit and Emergency Hospitals in Arad and Békés counties - ISU-EMERG (Innovatív sebészeti osztály és sürgősségi kórházak Arad és Békés megyében)

A pályázatok beadását összevont jogosultsági és szakmai értékelés követte, majd a Monitoring Bizottság december 16-i döntését követően a szerződéskötésre december 19 és 23-án került sor, a projektek megvalósítása elindult.

A ROHU204 projekt zárása

A ROHU204 projekt témája a hatóságok és résztvevők intézményi kapacitásának, valamint a hatékony közigazgatás előmozdítása a törvényi és adminisztratív együttműködés volt, valamint az állampolgárok és az intézmények közötti együttműködés támogatásával, címe „Közös problémák, közös megoldások – Arad és Békés megye közigazgatási együttműködésének javítása” (röviden: WorkMix, angolul: "Shared problems, joint solutions - improving cooperation between Arad and Bekes public administration"). A projekt céljai Arad és Békés vármegye közigazgatási együttműködésének javítása, a kulturális identitás erősítése, továbbá a megyék lakossága közötti könnyebb ismeretszerzés és egymás megértésének elősegítése. Az intézményeknél felmerülő hasonló problémákra közös megoldások, módszertanok, protokollok kidolgozása, közös képzések nyújtása, jogszabályok összehangolása, intézményfejlesztés, know-how csere, információnyújtás, a nyelvi készségek fejlesztése a kommunikáció elősegítéséért.

A megvalósult projekt időtávja 2018. 12. 01. – 2023. 10. 31. közötti időszak volt. A projektzárási kötelezettségnek határidőben eleget tettünk projekt partneri és vezetői kedvezményezett oldalon egyaránt. A Támogató 2024. nyarán hagyta jóvá a projekt zárójelentését. A szükséges pénzügyi elszámolás ezt követően megtörtént: a záró megelőlegezés elszámolás benyújtásra került Békés Vármegye Önkormányzata részéről.

Nemzetközi/testvérmegyei kapcsolatokat az alábbi partnerekkel ápol Békés vármegye:

Testvérmegyék felsorolása:	Megye: Kovászna	Ország: Románia
	Megye: Hargita	Ország: Románia
	Megye: Arad	Ország: Románia
	Megye: Bihar	Ország: Románia

	Megye: Észak-Szumátra Tartomány	Ország: Indonézia
Egyéb nemzetközi kapcsolat:	Kolozs és Temes megyék	Ország: Románia

Az erdélyi magyarokkal való kapcsolattartás évtizedek óta Békés Vármegye Önkormányzatának meghatározó nemzetközi tevékenysége. 2024 februárjában a Csíkszentmihályi Kolbászfesztiválon, Hargita megyében képviseltük Békés vármegyét, ahol szakmai egyeztetésre is sor került.

Tavaly testvérmegyéinkkel közösen sikeresen pályáztunk a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. által meghirdetett Magyar-magyar közösségi tevékenységek támogatása című felhívásra, melyben 2 000 000.- Ft támogatást nyert Önkormányzatunk. Ennek köszönhetően Kovászna és Hargita megye részt vett a szeptemberi Vármegye napon Békéscsabán, ahol kézműves bemutatókkal és erdélyi kóstolóval járultak hozzá a rendezvény sikeréhez. Szintén a projekt keretében október elején a Kovászna megyei Kürtöskalács - Édes ízek fesztiválján képviseltük Békés vármegyét. Ez utóbbi rendezvényen külön kuriózumként a békéscsabai szlovákok közreműködésével csörögéfánk készült, melyet az érdeklődők megkóstolhattak. A pályázat részét képezi továbbá a csíkszentmihályi kolbászfesztiválon való részvétel is 2025 februárjában.

Testvérmegyei kapcsolataink ápolása érdekében 2024-ben ismét meghívást kapott Kovászna és Hargita megye a 27. Csabai Kolbászfesztiválra, amelyet örömmel elfogadtak, és Önkormányzatunkkal közösen vettek részt a rendezvényen. A testvérmegyei delegációk kulturális programokon vettek részt, valamint szakmai egyeztetéseket folytattak a jövőbeni együttműködési lehetőségekről.

Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálat (CESCI)

Kontinensünk középső részének együttműködése elősegítése céljából alakult meg a Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálat Budapest (angolul: Central European Service for Cross-Border Initiatives, rövidítve: CESCI).

A szervezet célja, hogy a közép-európai térségben a határon átnyúló együttműködésekben résztvevő intézmények, szervezetek, önkormányzatok szövetségeként működjön és tagjainak különböző szolgáltatásokat nyújtson, segítve ezzel együttműködésük intézményi és infrastrukturális fejlesztéseit és növelve az együttműködések forrásbevonó képességét. Önkormányzatunk 360/2009. (XII.18.) KT. sz. határozatával döntött a CESCI-be való belépési szándékáról. A CESCI 2010. május 5-én megtartott közgyűlésén felvette Önkormányzatunkat tagjai sorába, azóta Békés Vármegye Önkormányzata folyamatosan részt vesz a CESCI közgyűlésein.

2024. augusztusban Hivatalunk egyik nemzetközi kapcsolatokért felelős kollégája részt vett egy CESCI által az osztrák-szlovén határvidékre szervezett tanulmányúton. Fő célja a külföldi jó gyakorlatok bemutatása, átadása volt.

2024. május 9-én került sor a legutóbbi éves rendes közgyűlésre. A főbb napirendi pontok tisztségviselői, tagsági ügyek voltak, illetve beszámoló elfogadására került sor.

VII. Terület- és Településfejlesztési Operatív Program valamint a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz Monitoring Bizottságban végzett munka

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 2023. évi CII. törvény 10. § (2) bekezdése c) pontja alapján a vármegyei önkormányzat képviselője monitoring bizottság vagy más döntéshozó szerv útján közreműködik a területi operatív programok irányításában, megvalósításuk végrehajtásában. A monitoring bizottságok az operatív program egyes kérdéseiben döntést hozó testületek, amelyek az egyes operatív programok eredményes,

hatékony és minőségi végrehajtását felügyelik. A monitoring bizottság biztosítja, hogy a tagok szakértelme konstruktív párbeszédre keresztül hozzájáruljon a program eredményes, hatékony és minőségi végrehajtásához.

Békés Vármegye Önkormányzatának elnöke Zalai Mihály 2024. december 1-ig a MÖOSZ delegáltjaként szavazati jogú tagja volt a TOP Monitoring Bizottságának, a TOP Plusz Monitoring Bizottságának, valamint a GINOP Monitoring Bizottságának és a GINOP Plusz Monitoring Bizottságának, továbbá póttagja a Belügyi Alapok Monitoring Bizottságának. 2024. december 1-től a MÖOSZ delegáltjaként a Békés Vármegye Önkormányzatának új elnöke, Molnár Sándor szavazati jogú tagja a TOP Monitoring Bizottságának, a TOP Plusz Monitoring Bizottságának, valamint helyettesítő tagja a GINOP Plusz Monitoring Bizottságának. Ezeken túl a MÖOSZ delegáltjaként Molnár Sándor elnök úr a TOP PLUSZ Monitoring Bizottság TKR-Albizottságában is részt vesz, mint szavazó tag. A monitoring bizottsági tag ülések során végzett munkáját a hivatal kollégái segítik.

VII.1. A MÖOSZ Közgyűlése által a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program valamint a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz Monitoring Bizottságába delegált állandó tag tájékoztatója a Monitoring Bizottságban 2024-ben végzett munkáról

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz Monitoring Bizottságának (TOP Plusz MB) 2024. április 17-18. -i ülésén Kecskeméten projektlátogatási lehetőséggel egybekötött ülésen vett részt és szavazott elnök úr.

Az ülés napirendi pontjai a következők voltak:

- I. ülés megnyitása, napirend megtárgyalása és elfogadása, az előző ülés jegyzőkönyvének elfogadása, hitelesítő személyek kiválasztása, TOP Plusz MB ügyrend módosításának megtárgyalása és elfogadása (Helyettesítő elnök, IH vezető) – Monitoring Bizottság szavaz; Előadó: Oláh Gábor, KTM, TFP HÁT
- II. 09:20-09:40 – Tájékoztató a 2024-es intézményi változásokról; Előadók: Tabajdi Márton, KTM
- III. 09:40-10:25 – A TOP Plusz végrehajtás pénzügyi és szakmai előrehaladásának, valamint a feljogosító feltételek teljesülésének bemutatása és megtárgyalása; Előadó: Stefán László, Szabó Csaba, KTM, TFP HÁT
- IV. 10:25-10:45 – Tájékoztató és vita az újraértékelések előrehaladásáról; Előadó: Stefán László, KTM, TFP HÁT
- V. 10:45-12:15 – TOP Plusz kiválasztási kritériumok bemutatása, megtárgyalása és elfogadása a következő felhívásokra vonatkozóan – Monitoring Bizottság szavaz; Előadó: Stefán László, KTM, TFP HÁT
- VI. 13:15-13:30 – Az Európai Bizottság előadása a 9. Kohéziós Jelentésről és a kohéziós politika jövőjéről szóló magas szintű jelentésről; Előadó: Móricz Ádám, Európai Bizottság
- VII. 13:30-14:15 – A FETE Tematikus Bizottság, az Energetikai Albizottság, és az Oktatási Albizottság beszámolója
- VIII. 14:15-14:30 – Beszámoló a TKR Albizottság ötödik és hatodik üléséről; Előadó: Czapp Zsuzsa, MÖOSZ, a TKR Albizottság elnök
- IX. 14:30-14:50 – Kommunikációs Főosztály beszámolója a Stratégiai Fontosságú Műveletek kommunikációjáról; Előadó: Szalai Tímea, KTM, Tájékoztató-szervezési Főosztály
- X. 14:50-15:30 – TOP Plusz Stratégiai Fontosságú Műveletek kommunikációjának bemutatása, a 2024-es kommunikációs akcióterv átdogozott verziójának bemutatása, megtárgyalása és elfogadása - Monitoring Bizottság szavaz; Előadó: Takács Péter, KTM, TFP HÁT
- XI. 15:30-15:40 – A helyi életminőség javulása terén elért eredmények értékelése, II. fázis című értékelés ismertetése; Előadó: Sötét Zsuzsa, KTM, MÉF

A Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium, az Építési és Közlekedési Minisztériummal, valamint az URBACT / EUI magyarországi Kontakt Pont együttműködésben 2024. május 29-én „A Fenntartható Városfejlesztés eszközei – stratégiaalkotás, intézményépítés és pályázati lehetőségek” címmel **műhelytalálkozót** szervezett. A műhelytalálkozó célja, hogy az eszköz végrehajtása során létrejött tapasztalatok, eredmények, jó gyakorlatok bemutatása mind az eszközben résztvevő városok / várostérségek, mind a tágabb szakmai kör számára elérhetőek legyenek. A rendezvényen továbbá ismertetésre kerülnek a városokat érintő legfrissebb nemzetközi (URBACT, EUI) támogatási lehetőségek. Az FVS eszköz Pillér művelet keretében megvalósuló első műhelytalálkozóra a TOP Plusz Monitoring Bizottság tagjait is meghívták.

A TOP Plusz Monitoring **TKR Albizottság következő ülése** 2024. június 19-én volt, ahol az alábbi napirendi pontok kerültek megtárgyalásra. –

DEB menetrend alakulása (*Szentesi Balázs, TOP IHA* DEB részvétel tapasztalatainak megbeszélése (*DEB megfigyelők*) Vármegyei részvétel a TKR eljárásrendben (*Nógrád vármegye és Csongrád-Csanád vármegye*)

FVS városok beszámolója a projekt kiválasztási tevékenységükről (*Békéscsaba*)

A Területfejlesztési Operatív Programokért felelős Irányító Hatóság vezetője, Oláh Gábor helyettes államtitkár úr 2024. augusztus 5-i határidővel **írásbeli szavazást** kezdeményezett a TOP_Plusz-4.1.1-23 „Egészséges Utcák Program” felhívás kiválasztási kritériumainak módosítása kapcsán, melyre elnök úr megadta állásfoglalását.

2024. október 17-én Budapesten, a *Center Point Irodaházban* rendezték a **Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz Monitoring Bizottságának (TOP Plusz MB) következő ülését**, melyen 3 napirendi pontban szavazott elnök úr. Az ülés napirendi pontjai a következők voltak:

09:00-09:20 1. Az ülés megnyitása, napirend megtárgyalása és elfogadása, az előző ülés jegyzőkönyvének és az azóta lezajlott írásbeli szavazás jegyzőkönyvének elfogadása, hitelesítő személyek kiválasztása, TOP Plusz MB ügyrend módosításának megtárgyalása és elfogadása – Monitoring Bizottság szavaz; Előadó: Oláh Gábor, NFK, TOP IH napirend tervezet, ügyrend módosítás tervezet

09:20-10:00 2. A TOP Plusz 1. sz. módosításának bemutatása, megtárgyalása és elfogadása Monitoring Bizottság szavaz; Előadó: Stefán László, NFK, TOP IH előterjesztés,

10:00-10:40 3. A TOP Plusz végrehajtás pénzügyi és szakmai előrehaladásának, valamint a feljogosító feltételek teljesülésének bemutatása és megtárgyalása ; Előadó: Stefán László, Szabó Csaba, Domokos Péter, NFK, TOP IH prezentáció

10:40-11:10 4. A 2025-ös kommunikációs terv bemutatása, megtárgyalása és elfogadása Monitoring Bizottság szavaz; Előadó: Takács Péter, NFK, TOP IH kommunikációs terv, prezentáció

11:10-11:40 5. Tájékoztató az újraértékelések előrehaladásáról; Előadó: Szabó Csaba, NFK, TOP IH prezentáció

11:40-12:00 6. Tájékoztató az Európai Bizottság technikai segítségnyújtása keretében elvégzett szakértői közreműködés tapasztalatairól a zöld- és kékinfrastruktúra fejlesztések témájában; Előadó: Dálnoky Noémi, DG Regio, EC prezentáció

12:00-12:15 7. Beszámoló a TKR Albizottság hetedik üléséről ; Előadó: Czapp Zsuzsa, MÖOSZ, a TKR Albizottság elnöke prezentáció

12:15-12:30 8. Beszámoló a FETE Tematikus Bizottság a TOP Plusz MB előző ülése óta végzett munkájáról; Előadó: dr. Viszocky Emese, Magyar Máltai Szeretetszolgálat prezentáció

13:30-13:45 9. Alapjogi felelős éves tájékoztatása; Előadó: dr. Bierer Tamás, NFK, TOP IH prezentáció

13:45-13:55 10. Tájékoztató az értékelési tevékenységről; Előadó: Sötét Zsuzsa, NFK, MÉF

13:55-14:25 11. A következő MB ülésig várható feladatok, munkaterv ismertetése; Előadó: Oláh Gábor, NFK, TOP IH prezentáció

2024. november 6-án tartották a **TOP Plusz Monitoring TKR Albizottság következő ülést**, ahol az alábbi napirendi pontok kerültek megtárgyalásra: Az ülés megnyitása, napirend elfogadása (Czapp Zsuzsa, a TKR Albizottság elnöke), Az albizottság ügyrendjének módosítása (Horváth Csilla, TOP IH); DEB menetrend alakulása (Szentesi Balázs, TOP IH); A DEB részvétel tapasztalatainak megbeszélése (DEB megfigyelők); Vármegyei részvétel a TKR eljárásrendben (Vas vármegye és Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye), Előadók: dr. Balázs Péter jegyző, Vas Vármegye Önkormányzata és Kássa Zita, Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata; FVS városok beszámolója a projekt kiválasztási tevékenységükről (Tatabánya MJV és Makó Város Önkormányzata) Előadó: Borsos Márton, irodavezető, Stratégiai és Monitoring Iroda, Tatabánya Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala és Barna Gábor, irodavezető, Projekt és Városmarketing Iroda, Makói Polgármesteri Hivatal

RÉSZVÉTEL A 2014-20-AS OPERATÍV PROGRAMOK ÉRTÉKELÉSÉBEN

2023 januárban a Miniszterelnökség Monitoring és Értékelési Főosztálya tájékoztatást adott arról, hogy hamarosan elindítja „Az integrált területi programok eredményeinek értékelését”. A végrehajtást meghatározó 1303/2013/EU rendelet 110. cikke alapján a Monitoring Bizottság nyomon követi az értékelési terv végrehajtását, az értékelésekben megfogalmazott javaslatok megvalósulását. A rendeletben rögzített célok megvalósítása érdekében a Monitoring Bizottsági tagoknak lehetőségük nyílik az induló értékelési projekteken aktívan részt venni azok projekt irányító bizottsági (PIB) tagjaként. A PIB nyomon követi a projekt végrehajtását és véleményezi a projekt során született dokumentumokat. Tagjai közé tartozik a projekt szakmai felelőse (ME – Monitoring és Értékelési Főosztály) és az érintett funkcionális területek szakpolitika, IH, monitoring bizottság, stb.) képviselői. A lehetőséget elnök úr elfogadta és az első PIB ülésre február 3-án online formában kerül sor. 2023.május 3-án az értékelők megküldték az Integrált Területi Programok eredményeinek értékelése Indító jelentés tervezetét véleményezésre és az Indító jelentés bemutatása és megvitatása céljából május 15-én (hétfőn) 14 órakor PIB ülést szerveztek hibrid formában.

Az Értékelési Terv 2021-2027 munkaváltozatával kapcsolatban megküldött észrevételeik és javaslatok figyelembe vételével elkészült az Értékelési Terv 2021-2027 végleges változata, melyről 2024. január 15-ig hirdettek **írásbeli szavazást**.

2024. január 10-én **online fórumot** tartottak az Értékelési Tervvel kapcsolatos esetlegesen fennmaradó kérdések tisztázása érdekében az érdeklődő monitoring bizottsági tagok számára,

VII.2. A MÖOSZ Közgyűlése által a delegált tag tájékoztatója a Monitoring Bizottságban 2023-ban GINOP és GINOP Plusz Monitoring Bizottságába végzett munkáról

A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz Monitoring Bizottság Titkársága 2024.április 2-i határidővel írásbeli szavazásban kérte a Monitoring Bizottsági Tagok közreműködését a GINOP Plusz-1.1.3-24, GINOP Plusz-1.4.3-24 és a GINOP Plusz-3.2.5-24 felhívások **kiválasztási kritériumainak írásban történő véleményezésében**, illetve jóváhagyásában. A szavazáshoz kapcsolódóan március 25-ére online konzultációt hirdettek, melyen a monitoring tagok nagy része részt vett.

2024. április 18-án került sor a GINOP Plusz éves fejlesztési keretének 2024. évi első felülvizsgálatával kapcsolatos **on-line konzultációra**. Az on-line konzultáció célja az érintett felhívások felülvizsgálatával kapcsolatos Monitoring Bizottság tagi kérdések megválaszolója az IH munkatársai által.

A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz Monitoring Bizottságának következő **ülésére** 2024. május 29-30-án Cegléden került sor projektlátogatással egybekötve.

1. Az ülés napirendjének és a jegyzőkönyv hitelesítőinek elfogadása – **szavazás**
2. A GINOP Plusz MB előző ülésének és azóta lezajlott írásbeli szavazások jegyzőkönyveinek jóváhagyása – **szavazások**
 - 2023. október 17-i ülés jegyzőkönyve
 - 2023. november 10-i írásbeli szavazás (2024. évi GINOP Plusz Kommunikációs Akcióterv) jegyzőkönyve
 - 2024. január 22-i írásbeli szavazás (Értékelési Terv 2021-2027 című dokumentum) jegyzőkönyve
 - 2024. április 2-i írásbeli szavazás (GINOP Plusz-1.1.3-24, a GINOP Plusz-1.4.3-24 és a GINOP Plusz-3.2.5-24 felhívások kiválasztási kritériumrendszere) jegyzőkönyve
3. A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz Monitoring Bizottság Ügyrend módosításainak elfogadása – **szavazás**
 - GINOP Plusz tagi változások
4. Tájékoztatás a GINOP Pluszt érintő feljogosító feltételek állásáról *(előadó: Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium, Európai Unió Fejlesztések Koordinációjáért Felelős Helyettes Államtitkárság)*
5. Tájékoztatás a GINOP Plusz általános előrehaladásáról
 - Tájékoztatás a GINOP Plusz 1-5. prioritások általános pénzügyi és szakmai előrehaladásáról
 - Tájékoztatás a GINOP Plusz pénzügyi eszközök előrehaladásáról
 - Tájékoztatás a GINOP Plusz-t érintő illeszkedési vizsgálat zárásról
 - Tájékoztatás az indikátorok alakulásáról
 - Tájékoztatás a Partnerségi Megállapodásban tett területi vállalás jelenlegi állásáról és a mérési módszertanról
 - Tájékoztatás az Operatív Program módosításáról
6. GINOP Plusz 2. prioritásának szakmai előrehaladása, jövőbeli szakpolitikai tervek *(előadó: Kulturális és Innovációs Minisztérium, Innovációért Felelős Helyettes Államtitkárság)*
7. Tájékoztatás az Éves Fejlesztési Keretről
8. A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz meghirdetett konstrukcióinál alkalmazott kiválasztási kritériumok tárgyalása – **szavazás**
9. Tájékoztatás a 2024. évi Kommunikációs Akcióterv előrehaladásáról (beleértve OSI projekteket is)
10. GINOP Plusz Kedvezményezett tájékoztató
11. Az Európai Bizottság tájékoztatója
12. Egyéb

A GINOP Plusz Monitoring Bizottságának következő **ülésére** 2024. július 25-én online módon került sor az alábbi napirendi pontok tárgyalása mellett:

9:00-9:15 1. Az ülés napirendjének és a jegyzőkönyv hitelesítőinek elfogadása – szavazás előadó: Greinstetter Balázs helyettes államtitkár, KTM GFP HÁT 2. A GINOP Plusz MB 2024. május 30-i ülés jegyzőkönyvének jóváhagyása – szavazás előadó: Greinstetter Balázs helyettes államtitkár, KTM GFP HÁT

9:15 – 9:45 3. Tájékoztatás a GINOP Plusz általános előrehaladásáról • Tájékoztatás a GINOP Plusz 1-5. prioritások általános pénzügyi és szakmai előrehaladásáról, az indikátorok alakulásáról • Tájékoztatás a GINOP Plusz pénzügyi eszközök előrehaladásáról • Tájékoztatás a GINOP Plusz 2024. évi felhívások tervezéséről • Tájékoztatás a GINOP Plusz költségnyilatkozatról • Tájékoztatás a GINOP Plusz pénzügyi előrehaladásáról (N+3 szabály) • Tájékoztatás a GINOP Plusz-t érintő illeszkedési vizsgálat zárásról • Tájékoztatás a Partnerségi

Megállapodásban tett területi vállalás jelenlegi állásáról és a mérési módszertanról előadó: Greinstetter Balázs helyettes államtitkár, KTM GFP HÁT

9:45 – 10:15 4. A GINOP Plusz Operatív Program első módosításának tárgyalása - szavazás előadó: Greinstetter Balázs helyettes államtitkár, KTM GFP HÁT

10:15 – 10:45 5. A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz meghirdetett konstrukcióinál alkalmazott kiválasztási kritériumok tárgyalása – szavazás előadó: Greinstetter Balázs helyettes államtitkár, KTM GFP HÁT

10:45 – 11:00 6. Tájékoztatás a 2024. évi Kommunikációs Akcióterv előrehaladásáról (beleértve OSI projekteket is) előadó: Floruta Zsuzsanna osztályvezető, KTM GFP HÁT GINOP Plusz MB ülés

11:00 – 11:10 7. A 2021-27-es programozási ciklus folyamatban lévő és tervezett értékelései előadó: Sötét Zsuzsanna, értékelési projektmenedzser, KTM, EU Fejlesztések Koordinációjáért Felelős HÁT

11:10 – 11:30 8. Az Európai Bizottság tájékoztatója: A 9. kohéziós jelentés előadó: EU Bizottság

11:30 – 11:50 9. Az Európai Bizottság tájékoztatója: 2024. évi Európai Szemeszter, országjelentés és országajánlások előadó: EU Bizottság

11:50 – 12:00 10. Egyéb előadó: Greinstetter Balázs helyettes államtitkár, KTM GFP HÁT 12:00 Zárszó

A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz Monitoring Bizottságának következő **ülését** 2024. november 7-én rendezték Budapesten, a Center Point Irodaház konferenciatermében.

A napirendek az alábbiak voltak:

1. Az ülés napirendjének és a jegyzőkönyv hitelesítőinek elfogadása – szavazás előadó: Lóga Máté államtitkár, NGM Gazdaságstratégiáért, iparért, pénzügyi forrásokért és makrogazdasági elemzésért felelős Államtitkárság
2. A GINOP Plusz MB 2024. július 25-i on-line ülés jegyzőkönyvének jóváhagyása – szavazás előadó: Lóga Máté államtitkár, NGM Gazdaságstratégiáért, iparért, pénzügyi forrásokért és makrogazdasági elemzésért felelős Államtitkárság
3. A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz Monitoring Bizottság Ügyrend módosításainak elfogadása – szavazás előadó: Greinstetter Balázs főigazgató, NFK GFP Végrehajtásért Felelős Főigazgatóság
4. Tájékoztatás a GINOP Plusz általános előrehaladásáról • A GINOP Plusz „Előrehaladási jelentés” formájának tárgyalása • Tájékoztatás a következő időszak várható feladatairól (felhívások, félidei felülvizsgálat) • Alapjogi Charta felelős beszámolója • Tájékoztatás a GINOP Plusz 2. (KFI) prioritás pénzügyi eszközeinek ex ante elemzéséről előadó: Greinstetter Balázs főigazgató, NFK GFP Végrehajtásért Felelős Főigazgatóság
5. Tájékoztatás a GINOP Pluszt érintő feljogosító feltételek állásáról előadó: Osztóics András, osztályvezető NFK, Monitoring és Értékelési Főosztály
6. Az S3 monitoring jelentés ismertetése, jövőbeli tervek (közte a vonatkozó ország-specifikus ajánlás kapcsán tervezett lépések) bemutatása előadó: Racskó Péter főosztályvezető, Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal
7. A GINOP Plusz meghirdetett konstrukcióinál alkalmazott kiválasztási kritériumok tárgyalása és tájékoztatás – szavazás (Tárgyalás és szavazás a GINOP Plusz-1.1.4-24, a GINOP Plusz-1.2.4-24 és a GINOP Plusz-2.2.1-24 konstrukciók kiválasztási kritériumairól, valamint tájékoztatás a GINOP Plusz-2.1.1-24 és a GINOP Plusz-2.1.3-24 konstrukciók kiválasztási kritériumainak adminisztratív módosításáról) előadó: Greinstetter Balázs főigazgató, NFK GFP Végrehajtásért Felelős Főigazgatóság
8. A GINOP Plusz Operatív Program második módosításának (8%-os forrásátcsoportosítás) jóváhagyása - szavazás előadó: Greinstetter Balázs főigazgató, NFK GFP Végrehajtásért Felelős Főigazgatóság |

9. Tájékoztatás a 2024. évi Kommunikációs Akcióterv előrehaladásáról (beleértve OSI projekteket is) előadó: Floruta Zsuzsanna osztályvezető, NFK GFP Végrehajtásért Felelős Főigazgatóság
10. A GINOP Plusz 2025. évi Kommunikációs Akciótervének tárgyalása - szavazás előadó: Floruta Zsuzsanna osztályvezető, NFK GFP Végrehajtásért Felelős Főigazgatóság
11. Tájékoztatás a 2021-27-es programozási ciklus értékelési tevékenységéről és a „Pénzügyi eszköz értékelés 2.” bemutatása előadók: Puskás Gyöngyi, értékelési projektmenedzser, NFK Stratégiai Igazgatóság és Somkuti Mátyás, Equinox Consulting
12. Egyéb előadó: Greinstetter Balázs főigazgató, NFK GFP Végrehajtásért Felelős Főigazgatóság

VII.3. A MÖOSZ Közgyűlése által a Belügyi Alapok Monitoring Bizottságába delegált helyettesítő tag tájékoztatója a Monitoring Bizottságban 2024-ben végzett munkáról

2024.december 1-ig a MÖOSZ Közgyűlése által helyettesítő tagként a Belügyi Alapok Monitoring Bizottságába delegált személy felé nem érkezett felkérés a delegált tag helyettesítésére.

A vármegyei területrendezési terv 2024. évi érvényesítésének értékelése

A területrendezéssel összefüggő vármegyei önkormányzati feladatokat a területfejlesztésről szóló 2023. évi CII. törvény állapítja meg, a feladatellátás részleteit pedig a végrehajtást szolgáló alacsonyabb szintű jogszabályok.

A területi monitoring rendszerről szóló 37/2010. (II. 26.) kormányrendelet 7. szakasza rendelkezéseinek értelmében a vármegyei területrendezési terv érvényesülésének elősegítése érdekében a vármegyei önkormányzat évente elvégzi a vármegyei területrendezési terv érvényesítésének értékelését.

Békés megye területrendezési tervéről szóló 6/2020 (VII.2.) önkormányzati rendelet 2023. évi érvényesítéséről szóló értékelést az alábbiak tartalmazzák.

A jelenleg hatályos vármegyei területrendezési terv 2020 augusztusában lépett hatályba, módosítása azt követően nem vált szükségessé. 2024-ben a vármegyei önkormányzat területrendezési tevékenysége, a hatályos vármegyei területrendezési terv érvényesítése kapcsán, a vármegyei települések településrendezési tervei, illetve azok módosításai vizsgálatára, véleményezésére terjedt ki, a hatályos vármegyei területrendezési tervvel való összhang és a vármegyei területfejlesztési koncepcióhoz és a területfejlesztési programhoz való illeszkedésük biztosítása érdekében.

2024-ben 25, településrendezési eszköz módosítására, illetve készítésére irányuló eljárásban vett részt a vármegyei önkormányzat. Ezeknek az eljárásoknak a többsége, szám szerint 21, a 419/2021. (VII. 15.) kormányrendelet szerinti egyszerűsített eljárás volt, 4 pedig általános eljárás. A vármegyei önkormányzatnak 4 esetben kellett kifogást emelni a véleményezésre benyújtott tervekkel szemben, a vármegyei területrendezési tervvel ellentétes tartalom miatt, a többi esetben már az első körben megállapítható volt a vármegyei területrendezési tervnek való megfelelés, míg a kifogásolt 4 esetben az észrevételeknek megfelelően korrigált, kiegészített tervek benyújtását követően.

Egy kivétellel valamennyi eljárás, amelyben a vármegyei önkormányzat részt vett, az adott település hatályos településrendezési eszközeinek módosítására irányult, jellemzően valamilyen fejlesztés előkészítése, a megvalósítás településrendezési feltételeinek megteremtése érdekében. 2024-ben 1 új településtervezet készítése indult a vármegyében, amely eljárás jelenleg is folyamatban van.

A vármegyei területrendezési terv érvényesítése során, a településrendezési tervek módosításainak eljárásaiban a vármegyei önkormányzat partnereinek (önkormányzatok, tervezők) folyamatosan biztosította a szakmai egyeztetés lehetőségét és tájékoztatást adott a szabályozásbeli változásokról, illetve a vármegyei területrendezési tervről.

A 2024. évi tapasztalatok alapján megállapítható, hogy a lefolytatott, egyes kisebb települési részterületekre kiterjedő tervmódosítási eljárásokban maradéktalanul érvényesült a vármegyei területrendezési terv, a kifogásolt esetekben is figyelembevételre került vármegyei önkormányzati vélemény.

Békés vármegye településeinek tervellátottságával kapcsolatban elmondható, hogy valamennyi település rendelkezik településrendezési eszközökkel. Azonban a tervek egy jelentős része a területrendezési tervekkel való összhang tekintetében elavultnak tekinthető, ebben az elmúlt évben sem történt előrelépés. A hatályban lévő településrendezési eszközök 85 %-a, szám szerint 64 településé, 2013 előtti időszakban készült. A vármegye települései közül 1 település településrendezési terve 2003-ban, 9 településé 2004-ben, 11 településé 2005-ben, 8 településé 2006-ban, 23 településé 2007-ben, 3-3 településé 2008-ban, illetve 2009-ben, 2-2 településé 2010-ben, 2011-ben, illetve 2012-ben készült. További 11 településé 2013-ban, illetve az azt követő években.

A településrendezési tervek országos szinten is általános és teljes körű megújítására legutóbb a 2000-2009 közötti időszak középső harmadában került sor. Jelentős arányban akkor, amikor a területrendezési tervek még nem készültek el, illetve, ha már el is készültek, alkalmazásuk, érvényesítésük gyakorlata még nem alakult ki. Azóta Békés vármegyében csak elenyésző számban készültek települések teljes közigazgatási területére kiterjedően új településrendezési eszközök, amelyek tekintetében teljeskörűen érvényesülhetett az éppen akkor hatályos területrendezési szabályozás. A területrendezési tervekkel való összhang tekintetében rövid idő elteltével ezek a települési tervek is elavulttá váltak, hiszen a területrendezési tervek és az országos szintű szabályozás többször is átfogóan megváltozott. A települési tervek nem követték e változásokat, ilyen célból történő felülvizsgálatukra, módosításukra nem került sor, annak ellenére sem, hogy a jogszabályok ezt határidő megszabásával előírták. Az egyes települések, főleg a nagyobb városok esetében igen gyakori, de a településrendezési terveknek csak kisebb települési területeket érintő módosításai alkalmával, a területrendezési tervek érvényesítésre csak korlátozott módon van lehetőség.

Az elmúlt időszakban a vármegyei területrendezési tervben szereplő több országos, illetve térségi jelentőségi infrastruktúra elem megvalósítására vagy előkészítésének megindítására került sor.

E tekintetben első helyen kell említeni az M44-es gyorsforgalmi utat, amelynek kivitelezése 2016-ban kezdődött, és amelynek befejező szakaszát közeljövőben fogják átadni a forgalomnak.

A Szeged–Debrecen közötti 2x2 sávós közúti kapcsolat megteremtése keretében a Szeged–Békéscsaba és a Békéscsaba–Berettyóújfalu közötti szakaszokra már 2018 és 2021 között elkészült a döntés-előkészítő tanulmány, a tanulmányterv, valamint a környezeti hatástanulmány, és megszerezték környezetvédelmi engedélyt. Az országos és a vármegyei területrendezési tervben *R47, távlati kiemelt szolgáltatást nyújtó főút* megnevezéssel szerepeltetett új, de több szakaszon a meglévő 47 sz. főút nyomvonalán kijelölt út kiviteli terveinek készítése a több tervezési és kivitelezési szakaszra osztott Békéscsaba–Berettyóújfalu közötti szakaszon folyamatban van.

Az országos és a vármegyei területrendezési tervben Alföldi kerékpárút (Tiszafüred–Karcag)–Füzesgyarmat–Szeghalom–Vésztő–Doboz–Sarkad) megnevezéssel szerepeltetett országos jelentőségű kerékpárút Vésztő–Bélmegyer–Tarhos és Doboz–Sarkad szakaszainak elkészültek az engedélyezési tervei, és a hatóság kiadta az építési engedélyt.

Békés Vármegye Önkormányzatának területfejlesztési és területrendezési feladatokhoz rendelt intézményrendszere

A Békés Vármegyei Önkormányzati Hivatalban területfejlesztéssel foglalkozó Területfejlesztési és Területrendezési Osztályon két szakmailag elhatárolt csoportként működik a Projektmenedzsmenti Csoport, illetve a Területfejlesztési Csoport.

A Területfejlesztési Csoport főbb feladatai a következők:

Elkészíti a feladatkörébe tartozó testületi előterjesztéseket, a vezetői döntések megalapozását szolgáló dokumentumokat. Gondoskodik a testületi, valamint vezetői döntések végrehajtásáról. Nyilvántartja a feladatkörébe tartozó testületi döntéseket és beszámol azok végrehajtásáról. Feladatkörében kapcsolatot tart a szakmai és érdekképviselői szervekkel. Közreműködik a Békés Vármegye Önkormányzatának gazdasági programjainak elkészítésében és azok végrehajtásában. Ellátja a megszűnt Békés Megyei Területfejlesztési Tanács és Dél-Alföldi Regionális Fejlesztési Tanács vármegyei önkormányzat feladatkörébe tartozó feladatait. Ellátja a vármegyei, és – külön meghatározott rotációban – a Regionális Területfejlesztési Konzultációs Fórum titkársági feladatait. Ellátja a jogszabályokból a megyei önkormányzati szervezetre háruló területfejlesztési feladatok előkészítését, elősegíti azok megvalósulását. Előkészíti, koordinálja és dokumentálja a testületek, a tisztségviselők, a Hivatal nemzetközi kapcsolatait, szervezi a nemzetközi kapcsolatok kialakítását, folyamatos ápolását. A nemzetközi együttműködések során végzi a projektalapú együttműködések előkészítését, a finanszírozási források feltárását, a közös projektek lebonyolítását, illetve ezen feladatok koordinálását. Előkészíti az éves nemzetközi programot és végrehajtásáról szóló beszámolót. Részt vesz a vármegye nemzetközi kapcsolataiból adódó vállalkozási lehetőségek feltárásában és hasznosításában. Koordinálja és végzi a Közgyűlés által elfogadott vármegyei programok megvalósítását, az ehhez szükséges partnerség kialakítását és működtetését. Közreműködik a térségi foglalkoztatási feladatok összehangolásában. Elemzi a területfejlesztés gazdasági kérdéseit és szakmai javaslatokat dolgoz ki a feladatokról. Biztosítja a részvételt a megyék együttműködésével kapcsolatos, a gazdaság- és területfejlesztés összehangolását célzó szakmai feladatok kidolgozásában és végrehajtásában. Feladatellátása során szervezi az együttműködést a vármegye gazdasági szereplőivel. Közreműködik a vármegyei önkormányzat feladatkörébe tartozó fejlesztési tervek, programok kidolgozásában, koordinálásában. Településrendezési tervekkel kapcsolatos feladatok ellátása során elősegíti a településrendezési tervek és a vármegyei területrendezési terv összhangjának megvalósulását, a vármegyei területrendezési terv érvényesülését. A vármegyei főépítészeti feladatok ellátása során koordinálja a több önkormányzatot érintő területfejlesztési, – rendezési, valamint építészeti és műemlékvédelmi feladatokat, szervezi és koordinálja a vármegyei területrendezési terv elkészítésével és felülvizsgálatával kapcsolatos feladatokat, ellátja az épített környezet alakításával és védelmével kapcsolatos feladatokat. Figyelemmel kíséri a vármegye agrárágazatának helyzetét, indokolt esetben jelzést, intézkedést kezdeményez. Szakmai konzultációt végez a megújuló energiaforrások hasznosításában, elterjesztésében. Segíti az agrárvállalkozókat az EU-s forrásszerzési lehetőségek megismerésében, az agár- és vidékfejlesztés területén. Végrehajtja a vármegyei önkormányzat környezetvédelmi feladatainak végrehajtásával kapcsolatos teendőket. Végrehajtja a vármegyei önkormányzatnak a vármegye területén található helyi jelentőségű védett természeti területek védelmével összefüggő feladatainak végrehajtásával kapcsolatos feladatokat. Ellátja a Területfejlesztési Bizottság titkársági feladatait és a közbeszerzési tevékenység, valamint a területfejlesztési tevékenység vonatkozásában szakmai feladatok biztosítását. Ellátja a Megyei Értéktár Bizottság titkársági feladatait.

A Projektmenedzsmenti csoport főbb feladatai a következők:

A vármegyei fejlesztési koncepcióban szereplő célok elérése érdekében projekt javaslatokat készít, valamint azok közgyűlés általi elfogadást követően részt vesz a projektek kidolgozásában. Ellátja a vármegyei önkormányzati projektek tervezési, elemzési, monitoring feladatait, valamint elősegíti és generálja a vármegyei klaszter szervezetek létrehozását. Vizsgálja a vármegye társadalmi és gazdasági helyzetét, környezeti állapotát és adottságait, valamint azokról elemzéseket, kimutatásokat készít. Koordinálja és végzi a Közgyűlés által elfogadott vármegyei fejlesztési programok, stratégiák megvalósítását, az ehhez szükséges partnerség kialakítását és működtetését. Az országos fejlesztési programokhoz igazodva végzi a vármegye programjainak, projektjeinek tervezését, aktualizálását. Szakmai tanácsadási feladatokat lát el a vármegye önkormányzata pályázataival kapcsolatban; a kidolgozott pályázatokat benyújtás előtt

véleményezi. Projekt monitoring rendszer működtetése a vármegyei önkormányzathoz kapcsolódó projektek tekintetében. Szakmai segítséget nyújt a települések fejlődését elősegítő pályázatok elkészítéséhez. Pályázatfigyelési tevékenység végzése: Felkutatja és tanulmányozza a hazai és Európai Unió pályázati lehetőségeit. Írásos jelentést készít az újonnan megjelent pályázatokról és arról az önkormányzat vezetőit tájékoztatja. Pályázatfigyelő tevékenységéhez kapcsolódóan felettesének javaslatot tesz pályázatok benyújtására. A vármegye önkormányzata pályázatainak koordinálása abból a szempontból, hogy az egyes pályázatok és pályázók érdekei ne sérüljenek, azok egymást ne gyengítsék, akadályozzák Javaslattevő pályázati lehetőségek kihasználására, vezetői döntés alapján erre vonatkozó testületi-, illetve bizottsági előterjesztés előkészítése, a testületi határozatok végrehajtásának nyomon követése. Igény esetén közreműködik a pályázathoz szükséges partneri együttműködések kialakításában, kapcsolatot tart az érintett társosztályokkal, valamint egyéb partnerekkel. A pályázatfigyelés során az aktuális pályázatokat havi szinten áttekinthető, nyomon követhető, táblázatos formában nyilvántartja, amely tartalmazza az intézkedés azonosító számát és címét, beadott pályázat esetén a projektazonosító adatait (projekt címe, pályázó neve, projektvezető neve, a projekt költségvetésének fő adatai, a támogatás összege, a saját forrás összege, a projekt időtartama). A folyamatban lévő projekteket nyilvántartja, nyomon követi a projektek megvalósulását, koordinálja a megvalósítást. Amennyiben a Közgyűlés döntése értelmében a Csoport feladata a pályázat készítése, úgy felettese irányításával biztosítja az önkormányzat által benyújtandó pályázatok előkészítését, megírását az csoport szakmai tevékenységének keretei között. Az ellenőrzések megszervezése és lebonyolítása, jegyzőkönyvek elkészítése. Részvétel a helyszíni ellenőrzéseken ellenőrként, külön megbízólevél birtokában. Gondoskodik a csoport feladatkörével összefüggő előterjesztések, beszámolók, tájékoztatók, vezetői feljegyzések előkészítéséről és összeállításáról, azok döntés utáni végrehajtásáról. Részt vesz azon projektek megvalósításában, melyre felettese kijelöli. Határidőre elkészíti a számára kijelölt pályázatok jelentéseit, szakmai és pénzügyi beszámolóit, gondoskodik azok szakszerű lezárásáról. Figyelemmel kíséri az csoport munkájával kapcsolatos jogszabályokat, azok változásait. A felállított struktúra aktívan rész vállalt a 2014-20-as és 2021-2027-es időszakok operatív programok előkészítési, tervezési folyamatában az alapidokumentumok elkészítésében, a területi prioritások, a tematikus célkitűzések és részcélok kijelölésében, a döntéshozatali feladatok ellátása révén. Továbbá a megvalósításban területi szereplő minőségben szolgálja a kormányzati és helyi szint közötti koordinációt, szorosan kapcsolódva az Európai Unió 2021–2027-es időszakra szóló stratégiájának fókuszában álló területekhez.

Összegzés

A Hivatal működését áttekintve megállapítható, hogy a működéshez szükséges feltételek a 2023. évben rendelkezésre álltak. Mind az igazgatási, mind a területfejlesztési és területrendezési feladatok ellátása a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően magas színvonalon történt.

A Hivatal létszáma, személyi összetétele, szakmai képzése, pénzügyi helyzete alkalmas arra, hogy a jövőbeni feladatokat is jó színvonalon, a törvényi előírásoknak megfelelően, szakmai megalapozottsággal végezze.

Békéscsaba, 2025. április 10.

Dr. Pap-Szabó Katalin
jegyző